

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra ekonomie

**Propojištěnost občanů Královéhradeckého kraje a jejich vztah
k investicím a úvěrům**

Diplomová práce

Autor: Bc. Michaela Rejmánková

Studijní obor: Informační management 2 – kombinovaná forma

Vedoucí práce: Ing. Jaroslava Dittrichová, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 27.4.2022

vlastnoruční podpis

Michaela Rejmánková

Poděkování:

Děkuji vedoucí diplomové práce Ing. Jaroslavě Dittrichové, Ph.D. za vedení a odborné konzultace k diplomové práci. Dále děkuji své rodině za podporu během studia a také kolegům a školitelům z Generali České pojišťovny a.s., kteří mi poskytli kontaktní materiály a podklady pro vypracování teoretické i praktické části.

Anotace

Název: Propojištěnost občanů Královéhradeckého kraje a jejich vztah k investicím a úvěrům

Diplomová práce se zabývá propojištěností občanů Královéhradeckého kraje a jejich vztahy k investicím a k úvěrům. Tato práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část je rozdělena na tři bloky, a to pojištění, investice a úvěry. V teoretické části je představeno základní dělení pojistných produktů, rozdělení jednotlivých investičních nástrojů a základní dělení úvěrů. V praktické části je provedeno dotazníkové šetření, které se zaměřuje na detailní zkoumání pojistných produktů, úvěrů a investičních nástrojů, se kterými respondenti mají zkušenost a taktéž na produkty, se kterými se respondenti doposud neseťkali.

Klíčová slova: Pojištění, investice, úvěry, dotazníkové šetření

Annotation

Title: Insurance of citizens of the Hradec Králové region and their relation to investments and loans

The diploma thesis deals with the insurance coverage of citizens of the Hradec Králové region and their relations to investments and loans. This work is divided into theoretical and practical part. The theoretical part is divided into three blocks, namely insurance, investments, and loans. The theoretical part presents the basic division of insurance products, the division of individual investment instruments and the basic division of loans. In the practical part, a questionnaire survey focuses on a detailed examination of insurance products, loans and investment instruments, which respondents have experience with, as well as products that respondents have not yet encountered.

Keywords: Insurance, investments, loans, questionnaire survey

Obsah

Obsah

1	Úvod	1
2	Cíl práce.....	3
3	Teoretická část.....	4
3.1	Pojištění	4
3.1.1	Základní pojmy pojišťovnictví	4
3.1.2	Podnikající subjekty v pojišťovnictví.....	7
3.1.3	Vznik a zánik pojištění	8
3.1.4	Pojistná smlouva.....	9
3.1.5	Pojistné	10
3.2	Pojistné produkty komerčního pojištění	12
3.2.1	Neživotní pojištění.....	12
3.2.2	Pojištění dopravních prostředků	16
3.2.3	Životní pojištění.....	18
3.2.4	Cestovní pojištění	21
3.3	Investice	23
3.3.1	Spoření a investice.....	23
3.3.2	Rozhodování investorů.....	23
3.3.3	Investiční nástroje.....	24
3.3.4	Spořicí nástroje	26
3.4	Úvěry	28
3.4.1	Spotřebitelský úvěr	28
3.4.2	Hypoteční úvěr	29
4	Praktická část.....	30
4.1	Metodika práce	30
4.1.1	Tvorba dotazníku	30
4.1.2	Soubor respondentů	30
4.1.3	Sběr dat	30
4.1.4	Vyhodnocení dat.....	31
4.1.5	Vědecké otázky.....	31
5	Výsledky průzkumu.....	32
6	Shrnutí a doporučení.....	51
7	Závěr.....	55

8	Zdroje	57
9	Literatura	59

Seznam obrázků

Obrázek 1	Rozdíl v podílu nahlášených pojistných událostí – úraz/nemoc	20
Obrázek 2	Magický trojúhelník	24

Seznam tabulek

Tabulka 1	Příklad amortizace u vybraných movitých věcí	13
Tabulka 2	Máte sjednané životní pojištění? – zaměstnanec x OSVČ	36
Tabulka 3	Máte hypoteční úvěr? - rodinný dům x byt	44
Tabulka 4	Jaký druh investičních nástrojů využíváte? - rozložení dle věku	50

Seznam grafů

Graf 1	Do jaké věkové kategorie patříte?	32
Graf 2	Jaká je velikost obce, ve které žijete?	32
Graf 3	V jakém typu nemovitosti bydlíte?	33
Graf 4	Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání.....	33
Graf 5	Jaký je Váš hlavní status?.....	34
Graf 6	Kolik osob tvoří Vaši domácnost?	34
Graf 7	Kolik osob ve Vaší domácnosti je výdělečně činných?	35
Graf 8	Jaký je průměrný čistý příjem Vaší domácnosti?	35
Graf 9	Máte sjednané životní pojištění?	36
Graf 10	Pokud ano, jaká je výše měsíčního rizikového pojistného?	37
Graf 11	Pokud ne, z jakého důvodu nemáte životní pojištění?	37
Graf 12	Máte sjednané majetkové pojištění nebo pojištění odpovědnosti?	38
Graf 13	Pokud ano, jaké produkty máte sjednané?	38
Graf 14	Pokud ne, z jakého důvodu?.....	39
Graf 15	Vlastníte osobní automobil?.....	39

Graf 16 Pokud ano, máte havarijní pojištění	40
Graf 17 Máte-li havarijní pojištění, jaká rizika máte pojištěna?	40
Graf 18 Nemáte-li havarijní pojištění, z jakého důvodu?.....	41
Graf 19 Jak řešíte cestovní pojištění při cestě do zahraničí?	42
Graf 20 Máte spotřebitelský úvěr jiný než na bydlení?.....	42
Graf 21 Pokud ano, jaká je výše úvěru?	43
Graf 22 Pokud ano, jaký je účel úvěru?.....	43
Graf 23 Máte hypoteční úvěr?	44
Graf 24 Pokud ano, jaká je výše úvěru?	45
Graf 25 Pokud ano, jaký je účel úvěru?.....	45
Graf 26 Máte vytvořenou finanční rezervu?.....	46
Graf 27 Jaká je výše Vaší finanční rezervy?	46
Graf 28 Jakou částku měsíčně spoříte / investujete?	47
Graf 29 Máte spořicí účet?	48
Graf 30 Máte doplňkové penzijní spoření / penzijní připojištění?	48
Graf 31 Máte stavební spoření?.....	49
Graf 32 Jaký druh investičních nástrojů využíváte?.....	49

1 Úvod

Již několik století se lidé setkávají s odvětvím pojištění, investic a úvěrů, které byly zvoleny jako hlavní téma této diplomové práce. Hlavním důvodem pro volbu tohoto tématu je, že autorka již 6 let pracuje v oboru pojišťovnictví a každodenně se setkává s klienty, kterým pomáhá řešit jejich současnou finanční situaci, a to nejen v oblasti pojištění, ale taktéž v oblasti spoření, investic a úvěrů. Autorka si přeje touto prací provést analýzu klientů v Královéhradeckém kraji, aby se dozvěděla více o zajištění klientů z komplexního pohledu a buďto si potvrdila nebo vyvrátila otázky, které jsou v této práci stanoveny.

V lidském životě se každodenně setkáváme s velkým množstvím nahodilých událostí, které mohou nastat a jejich negativní dopady mohou mít fatální vliv na finanční situaci nás, ať už jako poškozeného nebo jako viníka. Pro případ, aby tyto události člověka finančně nezasáhli, existuje nástroj pojištění. Pojištění se dá považovat za přenesení rizika, které se může stát, na pojistitele za sjednanou úplatu. Existují povinná pojištění, které si spotřebitel sjednat musí (např. povinné ručení) a jsou i pojištění nepovinná, u kterých je pouze na rozhodnutí spotřebitele, zda mu dané riziko hrozí nebo nehrozí (např. životní pojištění, pojištění majetku a odpovědnosti).

Na českém pojistném trhu je velké množství podnikajících subjektů v oboru od malých pojišťoven působících pouze na českém pojistném trhu až po velké pojišťovny, které mají rozšíření po celé Evropě. Stejně tak je nepřehledné množství finančních poradců, kteří pracují buďto interně pro vybranou pojišťovnu nebo externě pro makléřskou společnost a na schůzkách radí svým klientům v oblasti pojištění, investic a úvěrů ve snaze vybrat klientovi produkt, který maximálně vyhovuje klientovým požadavkům a potřebám.

Tato diplomová práce je rozdělena na dvě části, a to část teoretickou a část praktickou. Teoretická část seznamuje čtenáře práce s pojmy pojištění, investic a úvěrů. Definuje jednotlivé podnikající subjekty v pojišťovnictví, náležitosti pojistné smlouvy a v neposlední řadě je v teoretické části podrobně popsáno členění jednotlivých produktů

komerčního pojištění. Praktická část je zaměřena na dotazníkové šetření, které se dotazuje respondentů detailně na jejich vztah nejen k pojistným produktům, ale také k investicím a úvěrům. V závěru práce jsou představeny výsledky dotazníkového šetření, zodpovězeny vědecké otázky a stanoveno doporučení.

2 Cíl práce

Cílem práce je zhodnotit propojištěnost občanů Královéhradeckého kraje a definovat jejich postoj k úvěrům a tvorbě rezerv. Dílčím cílem práce je potvrdit nebo vyvrátit vědecké otázky stanovené v této diplomové práci, které říkají, že vzdělání, místo bydliště nebo status občana mají vliv na vztah občanů Královéhradeckého kraje k pojištění, investicím a úvěrům. Pro splnění této práce byla použita metoda dotazníkového šetření.

3 Teoretická část

Teoretická část diplomové práce je rozdělena na tři hlavní kapitoly. V první kapitole je podrobně popsáno pojištění od historie pojišťovnictví přes základní pojmy, vznik a zánik pojištění, náležitosti pojistné smlouvy, účastníci pojištění, zprostředkovatelé pojištění a v neposlední řadě popsání všech druhů pojistných produktů. V druhé kapitole autorka rozebírá tematiku úvěrů, kde se věnuje základnímu členění úvěrů a základním pojmům z oboru bankovníctví. Poslední kapitola se věnuje tématu investic, kde autorka popisuje možnosti na trhu, kam může spotřebitel investovat své volné prostředky.

3.1 Pojištění

Tato kapitola se zaměřuje na důležité pojmy z oboru pojišťovnictví a podnikající subjekty v oboru pojišťovnictví. Další část této kapitoly je zaměřena na vznik a zánik pojištění a náležitosti pojistné smlouvy. V neposlední řadě je v této kapitole podrobně rozčleněno pojišťovnictví dle daných typů pojistných produktů.

Pojištění je definováno jako: „*specifický druh peněžní služby, kdy pojistitel za úplatu (přijaté pojistné) poskytuje pojistnou ochranu, tzn. vyplácí pojistné plnění v případě, že dojde k pojistné události.*“ [1]

3.1.1 Základní pojmy pojišťovnictví

Tato kapitola popisuje nejdůležitější pojmy, které jsou používány v pojišťovnictví. Jedná se o všeobecné pojmy pro všechny typy pojistných smluv, ale také pojmy pojící se s pojištěním životním a pojmy z oblasti neživotního pojištění.

Pojistitel – Pojistitel je instituce, která nabízí pojistné produkty na základě licence u České národní banky.

Pojistník – Pojistník je osoba, která uzavřela s pojistitelem (pojišťovnou) pojistnou smlouvu.

Pojištěný – Pojištěný je osoba, na níž se na základě pojistného zájmu pojištění vztahuje. Pokud je pojistník odlišný od pojištěného, musí být tato skutečnost uvedena v pojistné smlouvě.

Obmyšlená osoba – Obmyšlená osoba je osoba určená v pojistné smlouvě, které vzniká právo na pojistné plnění v případě úmrtí pojištěné osoby.

Pojistná událost – Pojistnou událostí se rozumí nahodilá skutečnost, ke které došlo v době trvání pojištění a s níž pojistiteli vzniká povinnost poskytnout pojistné plnění dle pojistné smlouvy.

Pojistné – Pojistné je definováno jako úplata za poskytnutou pojistnou ochranu. Pojistné může klient platit dle zvolených frekvencí: jednorázově, ročně, pololetně, čtvrtletně nebo měsíčně. Některé pojišťovny mají področní platby zpoplatněné, některé nabízejí častější frekvenci platby pojistného bez příplatku.

Pojistná doba – Pojistná doba je časové období, na které je sjednáno pojištění. Pojistná doba může být na dobu určitou (např. životní pojištění, cestovní pojištění) nebo na dobu neurčitou (majetkové pojištění, pojištění motorových vozidel)

Čekací doba – Čekací doba se definuje jako počet dnů od uzavření pojistné smlouvy, po kterou pojišťovna není povinna vyplácet pojistné plnění. Čekací doba musí být uvedena v pojistné smlouvě nebo pojistných podmínkách pojistitele. Čekací doba se uplatňuje u životního pojištění v různé délce dle typu rizik.

Karenční doba – Karenční doba znamená počet dnů od vzniku pojistné události, o které se odkládá výplata pojistného plnění. Karenční doba ze zpravidla využívá u pojištění pracovní neschopnosti, kterou pojistitel vyplácí až od určitého dne dle pojistné smlouvy.

Dožití – Jedná se o okamžik, kdy se klient životního pojištění dožije konce pojistné doby, na kterou bylo pojištění sjednáno. Při dožití pojištění končí a nelze ho prodloužit. Dle typu životního pojištění může být dožití spojeno s výplatou finančních prostředků.

Pojistná hodnota – Pojistná hodnota je nejvyšší možná majetková újma, která může nastat v důsledku pojistné události. Je vyjádřena cenou novou, časovou nebo obecnou.

Pojistná částka – Pojistnou částkou je označována finanční částka určující horní hranici pojistného plnění. V případě vzniku pojistné události se porovnává s aktuální pojistnou hodnotou.

Limit plnění – Limit plnění je horní hranice pojistného plnění. Limit pojistného plnění je sjednán v pojistné smlouvě nebo v pojistných podmínkách.

První riziko – První riziko představuje stanovený limit plnění a vyčísluje horní hranici úhrnu pojistných plnění pojišťovny ze všech pojistných událostí jejichž datum vzniku byl v období dvanácti po sobě jdoucích měsíců od počátku pojištění nebo jeho výročního dne.

Nová cena – Nová cena je hodnota, za kterou lze v daném místě a čase pořídit znovu předmět stejný nebo srovnatelný. Pokud se jedná o pojištění stavby, je vyplacena částka, kterou je nutné vynaložit k znovuvvedení do původního stavu, případně k vybudování novostavby.

Časová cena – Časová cena se určuje před vznikem pojistné události. Vychází z nové ceny věci, která je ponížena o tzv. opotřebení.

Obvyklá cena – Obvyklou cenu určuje znalec jako cenu, za kterou se v daném místě a čase daný předmět reálně koupit nebo prodat. Cena obvyklá je použita pro výpočet pojistného plnění v případě, že již daný předmět nelze koupit jako nový. Zpravidla se obvyklá cena používá u věcí zvláštní hodnoty.

Podpojištění – Podpojištění vyjadřuje situaci, kdy je v pojistné smlouvě stanovená pojistná částka nižší, než je aktuální pojistná hodnota v době vzniku pojistné události. V případě, že pojišťovna uplatní podpojištění, krátí klienta při výpočtu pojistného plnění o dané procento, o kolik je pojistná částka nižší než pojistná hodnota. Většina pojišťoven má stanovené procento, o které může být pojistná částka nižší než pojistná hodnota (zpravidla 20-30 %)

Přepojištění – K přepojištění dochází v momentě, kdy si klient v pojistné smlouvě ujednal pojistnou částku vyšší, než je aktuální pojistná hodnota majetku v době vzniku pojistné události. Při takové škodě je klientovi vyplacena škoda maximálně ve výši pojistné hodnoty.

Spoluúčast – spoluúčast je definována jako částka, kterou se v případě vzniku pojistné události klient podílí na dané škodě. Spoluúčast je vždy uvedena v pojistné smlouvě, a to buďto jako konkrétní hodnota (zpravidla u pojištění majetku) nebo jako procentuální sazba (většinou u havarijního pojištění vozidla)

Bonus – Bonus znamená pro klienta slevu na pojistném po zohlednění bezeškodného průběhu klienta. Opakem bonusu je malus.

Malus – Malus je definován jako přírážka na pojistném po zohlednění škodního průběhu klienta (četnosti pojistných událostí a výši vyplacených škod). Malus byl doposud používán ve spojitosti s povinným ručením a havarijním pojištěním. V poslední době pojišťovny zařazují systém bonus/malus i u pojištění majetku.

Výluka – Výluka je situace uvedená v pojistných podmínkách, kdy pojišťovna není povinna poskytnout pojistné plnění. [1] [2] [3] [4]

3.1.2 Podnikající subjekty v pojišťovnictví

Instituce podnikající na českém pojistném trhu jsou pojišťovny a zajišťovny, pojišťovací zprostředkovatelé, státní dozor nad pojišťovnictvím, asociace pojišťoven, ostatní finanční instituce zabývající se pojištěním, poradenské firmy v oblasti pojišťovnictví [4] [5]

Mezi nejznámější pojišťovny patří Generali Česká pojišťovna, Kooperativa pojišťovna, Allianz pojišťovna, Česká podnikatelská pojišťovna a ČSOB pojišťovna. V České republice je zajišťovna VIG RE zajišťovna a.s. Česká národní banka vede seznam všech pojišťovacích společností. K 30.9.2021 je v České republice vedeno 42 pojišťovacích společností.

Zprostředkovatelé pojištění

Principem zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví je nabízení sjednání, změny nebo ukončení pojištění včetně srovnávání pojistných produktů. Zprostředkovatel by měl klientovi pomoci při správě pojistných smluv a také při uplatňování práv z pojištění.

„Pojišťovacím zprostředkovatelem je fyzická nebo právnická osoba, která je na základě zápisu do registru České národní banky způsobilá vykonávat činnost zprostředkování pojištění.“ [6]

Pojišťovací zprostředkovatelé se rozlišují do třech kategorií.

Samostatný zprostředkovatel

Samostatný zprostředkovatel je oprávněn zprostředkovávat pojištění nebo zajištění na základě oprávnění k činnosti, která mu udělila Česká národní banka.

Samostatný zprostředkovatel může jednat jako pojišťovací agent, který zprostředkovává pojištění pro pojišťovnu a pojišťovací makléř, který na rozdíl od pojišťovacího agenta nezprostředkovává pojištění pro pojišťovnu, ale pro klienta.

Samostatný zprostředkovatel ať už jako pojišťovací agent nebo pojišťovací makléř musí být pojištěn pro případ, že by zákazníkovi způsobil škodu porušením některé z povinností samostatného zprostředkovatele. Minimální limit musí být v hodnotě 1 300 380 EUR na jednu pojistnou událost. Spoluúčast na smlouvě nemůže překročit 5000 Kč nebo 1 % z pojistného plnění.

Vázaný zástupce

Stejně jako pojišťovací zprostředkovatel musí být vázaný zástupce zapsán v registru vedeném Českou národní bankou. Na rozdíl od pojišťovacího zprostředkovatele vázaný zástupce pracuje pouze pro jednu pojišťovnu nebo zajišťovnu, se kterou musí mít písemnou smlouvu.

Doplňkový pojišťovací zprostředkovatel

Doplňkový pojišťovací zprostředkovatel je zapsán v registru České národní banky pod daného zastoupeného, který již je v registru zapsán. Doplnkový pojišťovací zprostředkovatel má uzavřenou smlouvu se zastoupeným. Doplnkový pojišťovací zprostředkovatel může zprostředkovávat pojištění pouze jako doplnkovou službu ke své hlavní činnosti. [6]

3.1.3 Vznik a zánik pojištění

V této kapitole je popsáno, jakým způsobem a za jakých podmínek je možné, aby vzniklo pojištění. Tato kapitola se také zaměřuje na možnosti zániku pojištění včetně možných výpovědních lhůt dle jednotlivých typů ukončení smlouvy.

Vznik pojištění

Pojištění vzniká dnem uvedeným v pojistné smlouvě, též nazývané jako den počátku pojištění. Pokud není ve smlouvě uvedeno jinak, pojištění vzniká následující den po

uzavření pojistné smlouvy. Pojištění se ve většině případů sjednává na dobu neurčitou s pojistným obdobím jednoho roku. Pojištění je taktéž možné sjednat na žádost pojistníka na dobu určitou.

Pojistník si může sjednat pojistnou smlouvu i ve prospěch třetí osoby, která na smlouvě figuruje jako „pojištěná osoba“. V případě, že je pojistník odlišný od pojištěné osoby, je potřeba obstarat souhlas s poskytnutím pojistného plnění pojistníkovi. V případě, že takový souhlas nebude dodán, pojistné plnění pak nabývá pojištěná osoba. [7]

Zánik pojištění

Pojištění zaniká z důvodů uvedených v pojistné smlouvě a v pojistných podmínkách. Nečastější důvody zániku pojištění je například dohodou smluvník stran (z důvodu přepracování smlouvy, prokazatelného zániku rizika apod.), dále uplynutím pojistné doby u smlouvy na dobu určitou, výpovědí pojištění pojistitelem nebo pojistníkem do dvou měsíců ode dne uzavření pojistné smlouvy s osmidenní výpovědní lhůtou, výpovědí pojištění pojistitelem nebo pojistníkem doručenou druhé smluvní straně nejméně šest týdnů před uplynutím pojistného období, výpovědí pojištění pojistitelem nebo pojistníkem doručenou druhé smluvní straně do tří měsíců ode dne oznámení vzniku pojistné události, ukončení z důvodu nezaplacení pojistného, odstoupením od smlouvy v případě, že došlo k porušení smlouvy podstatným způsobem [7]

3.1.4 Pojistná smlouva

„Pojistnou smlouvou se pojistitel zavazuje vůči pojistníkovi poskytnout jemu nebo třetí osobě pojistné plnění, nastane-li nahodilá událost krytá pojištěním (pojistná událost), a pojistník se zavazuje zaplatit pojistiteli pojistné.“ [8]

V případě, že je smlouva na dobu 1 roku a delší, je vyžadována smlouva v písemné formě. V případě distančního sjednání se považuje smlouva vznikající zaplacením nabídky taktéž jako písemná forma smlouvy.

Každá pojistná smlouva musí obsahovat číslo smlouvy, název pojistitele, jméno pojistníka, určení oprávněné osoby k pojistnému plnění, pojistná nebezpečí, ýše pojistného, splatnost a frekvence splátek a pojistná doba.

Pojistné podmínky

Pojistné podmínky tvoří nedílnou součást pojistné smlouvy. Pojistitel zpracovává pojistné podmínky individuálně pro jednotlivé typy pojištění. Obsahem pojistných podmínek je zejména vznik, trvání a zánik pojištění, vymezení vzniku pojistných událostí, sjednané výluky z pojištění, princip pojistného plnění a jeho splatnost. V případě osobního jednání musí být klient v dostatečném předstihu před uzavřením pojistné smlouvy seznámen s pojistnými podmínkami daného pojistného produktu. Pokud je smlouva sjednávána formou obchodu na dálku, tato povinnost nevzniká. V tomto případě dostane klient veškeré náležitosti smlouvy včetně pojistných podmínek na svou emailovou adresu a smlouva nevzniká podpisem, ale úhradou pojistného, čímž pojistník stvrzuje, že byl s pojistnými podmínkami seznámen.

[9]

Pojistka

Potvrzení o uzavření pojistné smlouvy se nazývá pojistka. Pojistku vydává pojistitel pojištěnému. Pojistka musí obsahovat číslo smlouvy, informace o pojistiteli, pojistníkovi a oprávněné osobě včetně jejich identifikačních údajů, základní vymezení pojistných nebezpečí a pojistných událostí, pojistná doba [7]

3.1.5 Pojistné

Po celou dobu trvání pojištění má pojistitel nárok na pojistné. Právo na pojistné vzniká dnem vzniku pojistné smlouvy. Splatnost pojistného je dané prvním dnem trvání pojistné smlouvy. Na žádost pojistníku je povinen pojistitel poskytnout informaci o způsobu stanovení výše pojistného. Splatné pojistné je povinen pojistitel přijmout i od pojistníkova zástavního věřitele nebo od pojištěné osoby, případně od oprávněné osoby. Pokud je ve smlouvě ujednáno, má pojistitel právo upravit výši pojistného na další pojistné období, ovšem tuto informaci musí sdělit pojistníkovi nejpozději dva měsíce před datem splatnosti následujícího pojistného. Klient může s touto změnou dle Nového občanského zákoníku nesouhlasit a má možnost do třiceti dnů od doručení informace o nové výši pojistného smlouvu k výročí vypovědět. [7]

Při vzniku likvidní pojistné události má pojistitel právo odečíst od pojistného plnění výši dlužného pojistného. Toto neplatí, pokud se vyplácí škoda z povinného pojištění (např. povinné ručení)

3.2 Pojistné produkty komerčního pojištění

Komerční pojištění se dělí na pojištění neživotní a pojištění životní. Neživotní pojištění zahrnuje pojištění majetku a odpovědnosti a pojištění motorových vozidel. Životní pojištění zahrnuje pojištění smrti, nemoci, úrazu a dožití.

3.2.1 Neživotní pojištění

Neživotní pojištění chrání spotřebitele proti daným pojistným nebezpečím dle sjednaných rizik v pojistné smlouvě. Předmětem pojištění u neživotního pojištění jsou věci hmotné movité nebo nemovitosti. Předmět pojištění musí být vždy vymezen v pojistné smlouvě, a to buď konkrétně specifikován v případě pojištění nemovitosti a konkrétních movitých věcí, nebo je automaticky součástí souboru movitých věcí dle pojistných podmínek [10]. Majetkové pojištění se zpravidla dělí na pojištění obytných budov, bytů a souvisejících staveb, pojištění domácnosti, pojištění odpovědnosti, asistenční služby. Všechny tyto části majetku lze sjednat současně nebo v možných vzájemných kombinacích.

Zásady pro stanovení výše pojistného plnění

V případě vzniku pojistné události je pojistitel povinen poskytnout oprávněné osobě pojistné plnění, pokud byla pojištěná věc poškozena, zničena, ztracena nebo odcizena. Při likvidaci pojistné události a výpočtu pojistného plnění se hodnotí, zda byla pojištěná věc pouze poškozena – tudíž pojistitel zaplatí náklady na opravu, nebo úplně zničena – z ekonomických důvodů se nevyplatí danou věc opravovat.

Možnosti výpočtu pojistného plnění

Typy výplat musí být vždy vyznačeny v pojistné smlouvě nebo pojistných podmínkách.

Pojištění na novou cenu

Nová cena znamená náhradu poškozené nebo zničené věci v nových cenách. V praxi to znamená, že v případě aktuálně stanovené pojistné částky je klientovi proplaceno znovuuvedení movité věci nebo nemovitosti do původního stavu. Při výpočtu škody není zohledněno opotřebení a klient kromě stanovené spoluúčasti na smlouvě nehradí nic navíc.

Pojištění na časovou cenu

Časová cena se rovná ceně nové ponížené o opotřebení. V případě vzniku pojistné události musí klient uvést stáří poškozené věci a likvidátor dle amortizačních tabulek sníží pojistné plnění dle stáří poškozené nebo zničené věci. V tabulce číslo 1 jsou zobrazeny příklady amortizace u vybraných movitých věcí. V této tabulce je vidět, jakým způsobem klesá pojistné plnění, pokud má klient sjednanou výplatu pojistného plnění v časové ceně.

Tabulka 1 Příklad amortizace u vybraných movitých věcí

Zdroj: interní prodejní pomůcky Generali České pojišťovny

Příklad amortizace u vybraných movitých věcí

Orientační přehled amortizace movitých věcí	Současná nová cena věci	Časová cena věci po							
		1. roce	2. roce	3. roce	5. roce	7. roce	10. roce	15. roce	20. roce
HD televizor Samsung, úhlopříčka 42"	30 000 Kč	24 300 Kč	21 000 Kč	18 000 Kč	13 500 Kč	9 600 Kč	6 900 Kč	4 500 Kč	4 500 Kč
Běžná kuchyňská linka	40 000 Kč	32 400 Kč	28 000 Kč	24 000 Kč	18 000 Kč	12 800 Kč	9 200 Kč	6 000 Kč	6 000 Kč
Lednice s mrazákem Gorenje	16 000 Kč	12 960 Kč	11 200 Kč	9 600 Kč	7 200 Kč	5 120 Kč	3 680 Kč	2 400 Kč	2 400 Kč
Obývací stěna, materiál lamino	25 000 Kč	20 250 Kč	17 500 Kč	15 000 Kč	11 250 Kč	8 000 Kč	5 750 Kč	3 750 Kč	3 750 Kč
Pánské horské kolo zn. Author	20 000 Kč	16 200 Kč	14 000 Kč	12 000 Kč	9 000 Kč	6 400 Kč	4 600 Kč	3 000 Kč	3 000 Kč
Zahradní rotační benzinová sekačka	10 000 Kč	8 100 Kč	7 000 Kč	6 000 Kč	4 500 Kč	3 200 Kč	2 300 Kč	1 500 Kč	1 500 Kč
Oblečení – běžné provedení a kvalita	1 000 Kč	610 Kč	410 Kč	290 Kč	170 Kč	150 Kč	150 Kč	150 Kč	150 Kč

Hlavním důvodem, proč si klient ve smlouvě volí výplatu pomocí časové ceny je výše pojistného, které je u smluv s pojištěním na novou cenu vyšší.

Pojištění na obvyklou cenu

Pojištění na obvyklou cenu se používá v případě, že poškozenou nebo zničenou věc nelze v daném místě a čase znovu pořídit. V případě výplaty obvyklé ceny je potřeba názor znalce. Na obvyklou cenu se pojišťují věci zvláštní hodnoty jako jsou cennosti, sbírky, umělecké předměty apod. [11]

Pojištění nemovitosti

Předmětem pojištění nemovitosti je hlavní budova – tedy rodinný dům, bytový dům, chata/chalupa nebo byt. Dále jsou předmětem pojištění i stavby vedlejší – hospodářské budovy, garáže, kůlny, kolny, ploty, bazény apod. Předmětem pojištění mohou být i porosty na pozemku a zahradní architektura.

Před volbou rizik, které bude pojistná smlouva zahrnovat je nutné správně nastavit pojistnou částku a limity pojištění. Nastavení pojistné částky je na zodpovědnost pojistníka. Pojistná částka by měla vždy odpovídat aktuální pojistné hodnotě majetku a

měla by být pravidelně aktualizována, aby nedocházelo k podpojištění. V případě, že je sjednaná pojistná částka nižší, než je pojistná hodnota v době vzniku pojistné události, má pojišťovna právo krátit pojistné plnění v poměru, o kolik byla daná nemovitost podpojištěna. Rozdíl je u pojištění bytů, u kterých se nestanoví pojistná částka, ale limit pojistného plnění. Výhodou limitu pojistného plnění je, že se na něj neuplatňuje podpojištění. Může nastat i situace, že je pojistná částka vyšší, než je pojistná hodnota. Tato situace se nazývá přepojištění. Pokud dojde k přepojištění, tak je při pojistné události vyplacena maximálně pojistná hodnota nemovitosti. [12]

Mezi nejčastější rizika pojící se s pojištěním nemovitosti patří základní živelní (vichřice, krupobití, požár, kouř, pád stromů/stožárů, ...), povodeň a záplava, vodovodní škoda, odcizení, přepětí, podpětí, zkrat, pojištění skel, vandalismus a sprejerství, náraz dopravního prostředku, atmosférické srážky, havárie rozvodů, poškození zateplení a oplocení zvířaty, náhrada výdajů za ztrátu vody, technická porucha elektronických a strojních zařízení. Na cenu pojištění nemovitosti má vliv pojistná částka, volba rizik a rozsah krytí, místo pojištění (povodňové pásmo a pásmo krádeže), spoluúcast, škodní průběh klienta (bonus/malus), frekvence placení pojistného [10] [11] [13] [14]

Pojištění domácnosti

Předmětem pojištění domácnosti je soubor movitých věcí, které v celku tvoří zařízení domácnosti a slouží všem členům domácnosti. Místem pojištění je obytná část hlavní budovy, která je definována jako hlavní pojistná částka pojištění domácnosti. Součástí pojistné částky je i pojištění nebytových prostor (sklep, půda, garáž, stodola, ...) , které má svůj vlastní limit. Nebytové prostory se nachází buďto v místě pojištění, nebo je možné pojistit nebytové adrese na jiném místě pojištění. [12]

Mezi nejčastější rizika pojící se s pojištěním domácnosti patří základní živelní (vichřice, krupobití, požár, kouř, pád stromů/stožárů, ...), povodeň a záplava, vodovodní škoda, odcizení, přepětí, podpětí, zkrat, pojištění skel, vandalismus a sprejerství, náraz dopravního prostředku, atmosférické srážky, havárie rozvodů, věci v zavazadlovém prostoru auta, znehodnocení věcí v chladicím zařízení, pojištění zahradní techniky, pojištění hudebních nástrojů, pojištění sportovního vybavení, pojištění hudebních nástrojů a pojištění přenosné elektroniky. Na cenu pojištění domácnosti má vliv pojistná částka, volba rizik a rozsah krytí, místo pojištění (povodňové pásmo a pásmo krádeže),

spoluúčast, škodní průběh klienta (bonus/malus), frekvence placení pojistného [11] [13] [14] [15]

Pojištění odpovědnosti za škodu

Pojištění odpovědnosti za škodu se sjednává za účelem úhrady vzniklé škody třetí osobě při újmě na zdraví, škodě na věci nebo finanční škodě. Pojištění odpovědnosti se dělí na 4 typy odpovědností: pojištění odpovědnosti v běžném občanském životě, pojištění odpovědnosti vlastníka nemovitosti, pojištění odpovědnosti pronajímatele a pojištění odpovědnosti z výkonu povolání.

U pojištění odpovědnosti se nastavuje pro výpočet škody limit plnění. Stejně jako u pojištění stavby a domácnosti lze na pojištění odpovědnosti za škodu sjednat spoluúčast na vzniklé škodě. [16]

Pojištění odpovědnosti v běžném občanském životě

Pojištění odpovědnosti v běžné občanském životě se vztahuje na škodu nebo újmu vzniklou třetí osobě při vykonávání těchto činností jako je např. vedení domácnosti, volnočasové aktivity a rekreace, sportovní činnost, cyklistika, chůze, jízda na zvířeti, vlastnictví a opatrování domácích a hospodářských zvířat, vlastnictví a oprávněné užívání legálně držených sečných, bodných a střelných zbraní [14] [11] [13]

Pojištění odpovědnosti vlastníka nemovitosti

Pojištění odpovědnosti v běžné občanském životě se vztahuje na škodu nebo újmu vzniklou třetí osobě způsobenou vlastnictvím, držbou, nájmem nebo správou bytu, stavby nebo jiné nemovitosti a k ní příslušného pozemku a vedlejších staveb, uvedených v pojistné smlouvě.

Pojištění odpovědnosti vlastníka nemovitosti je u některých pojišťoven součástí pojištění odpovědnosti v běžném občanském životě. V tom případě se pojištění automaticky vztahuje na všechny nemovitosti, které jsou ve vlastnictví nebo spoluvlastnictví pojistníka (i dalších pojištěných členů). Pokud je pojištění odpovědnosti vlastníka nemovitosti sjednáváno zvlášť, je nutné uvést adresu, na kterou se toto pojištění vztahuje [11].

Pojištění odpovědnosti pronajímatele

Pojištění odpovědnosti pronajímatele se vztahuje na újmy vzniklé nájemníkovi pojistníka. Pojištění odpovědnosti pronajímatele lze pojistit, pokud součty jeho příjmů z pronájmů nepřesahují částku 500 000,- (pokud přesahují, je nutné sjednat podnikatelské pojištění) [11].

Pojištění odpovědnosti z výkonu povolání

Pojištění odpovědnosti z výkonu povolání se vztahuje na škodu nebo újmu vzniklou zaměstnavateli při vykonávání těchto povolání. Maximální škodu, kterou může zaměstnavatel po zaměstnanci požadovat je ve výši 4,5násobku jeho průměrné hrubé

3.2.2 Pojištění dopravních prostředků

V následující kapitole jsou popsány parametry povinného ručení a havarijního pojištění.

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla se taktéž nazývá povinné ručení. Toto pojištění je povinně smluvní pojištění a kryje pojištěného pro případ vzniku újmy nebo škody třetí osoby, způsobenou provozem pojištěného vozidla. Ze zákona musí být pojištěno každé vozidlo, které je zapsané v registru silničních vozidel vedeném Ministerstvem dopravy České republiky. [12] Zákonem stanovený minimální limit plnění z povinného ručení je 35.000.000,- Kč při újmě na zdraví a 35.000.000,- při škodě na majetku [17]. Jako potvrzení o sjednání pojištění odpovědnosti z provozu vozidla vydává pojistitel pojistníkovi tzv. zelenou kartu. Od roku 2020 již není povinné, aby měla zelená karta zelenou barvu.

Většina pojišťoven nabízí k povinnému ručení další služby a připojištění – např. úrazové pojištění řidiče/všech cestujících, pojištění asistenční služby – při nehodě nebo poruše, pojištění přímé likvidace pojistné události, garance ceny, první škoda bez vlivu na pojistné apod.

Na cenu povinného ručení má vliv typ vozidla (osobní automobil, motocykl, přívěs, nákladní automobil do 3,5tuny, ...), způsob využití vozidla (soukromé užití, služební užití, taxi, veterán, ...), zdvihový objem válců, výkon vozidla, rok výroby vozidla. typ

paliva (nafta, benzín), věk pojistníka, místo trvalého bydliště pojistníka a bonusy a malusy pojistníka, případně vlastníka, pokud je odlišný od pojistníka [17]

Česká kancelář pojistitelů

Česká kancelář pojistitelů je profesní organizace pojistitelů, kteří jsou v rámci území České republiky oprávněni provozovat pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Hlavním úkolem České kanceláře pojistitelů je správa garančního fondu. Garanční fond vznikl za účelem úhrady škod, které způsobila nepojištěná vozidla. Příspěvky do tohoto fondu jsou placeny z pokut za nepojištěná vozidla. Mimo vedení garančního fondu vede Česká kancelář pojistitelů i fond zábrany škod. Do tohoto fondu odvádí pojišťovny 3 % z přijatého pojistného. Prostředky z fondu zábrany škod jsou použity na projekty podporující vyšší bezpečnost na pozemních komunikacích. Česká kancelář pojistitelů je provozovatelem hraničního pojištění. Hraniční pojištění si sjednává řidič zahraničního vozidla, který nemá ve svém státě sjednané povinné ručení s platností na území České republiky. Jednou z dalších činností České kanceláře pojistitelů je evidence nepojištěných vozidel a předávání těchto informací správním orgánům [18]. V databázi České kanceláři pojistitelů je k 31.12.2021 pojištěno 8 858 953 vozidel. Největší podíl na celkovém počtu má Generali Česká pojišťovna, pojišťovna Kooperativa a Česká podnikatelská pojišťovna [19].

Havarijní pojištění

Havarijní pojištění si sjednává pojistník pro případ, kdyby bylo jeho vozidlo poškozeno, zničeno nebo odcizeno. Na rozdíl od pojištění odpovědnosti z provozu vozidla je havarijní pojištění dobrovolné. V havarijním pojištění lze krýt riziko havárie, odcizení, živlu a vandalismu [20] V případě uplatnění škody z havarijního pojištění jsou klientovi odečteny bezeškodní měsíce a v dalším vyúčtování je k pojistnému stanovena přírážka – tzv. malus na pojistném.

3.2.3 Životní pojištění

Tato kapitola se zaměřuje na pojištění osob, a to konkrétně na pojištění životní, úrazové pojištění, pojištění nemoci. Dalším tématem je popis rozdílu mezi kapitálovým a investičním životním pojištěním.

Pojištění pro případ smrti

Základním rizikem, které je kryto v pojištění osob je životní pojištění – pojištění pro případ smrti. Pojištění pro případ smrti je vhodné pro klienty, kteří chtějí být pojištěni proti úmrtí, aby zabezpečili své blízké nebo aby zabezpečili splácení svého dluhu (např. hypotéka, spotřebitelský úvěr) [21] [22] V pojistné smlouvě je sjednána pojistná částka, která je v případě úmrtí pojištěné osoby vyplacena obmyšlené osobě. Obmyšlená osoba je v pojistné smlouvě stanovena buď vztahem (manžel, manželka, rodiče, děti apod.) nebo jménem a datem narození. Obmyšlených osob může být i více, v takovém případě se stanovuje procentuální poměr, ve kterém je pojistné plnění vypláceno. Pokud že je v pojistné smlouvě uvedena obmyšlená osoba, tak se vyplacená pojistná částka nezahrnuje do dědického řízení.

Úrazové pojištění

Úrazové pojištění je doplňkovým pojištěním k životnímu pojištění. Úrazové pojištění kryje klienta pro případ úrazu.

Doba nezbytného léčení úrazu (DNL)

Doba nezbytného léčení úrazu kryje klienta v případě vzniku úrazu. Úraz je definován jako: „*Neočekávané a náhlé působení zevních sil nebo vlastní tělesné síly nezávisle na vůli pojištěného anebo neočekávané a nepřerušované působení vysokých nebo nízkých vnějších teplot, plynů, par, záření a jedů, kterým bylo pojištěnému během trvání pojištění způsobeno tělesné poškození zdraví anebo smrt. Tělesným poškozením se rozumí poškození nebo anatomická či funkční ztráta části těla, končetiny, orgánu nebo jejich částí následkem úrazu, které je uvedeno v Oceňovacích tabulkách.* [23]“

Různé pojišťovny platí úrazy, které trvají minimálně danou dobu léčení. Zpravidla úraz musí překonat léčení po dobu jednoho týdnu. Na trhu se dá setkat i s variantami minimální léčby 15 dnů nebo 30 dnů. U některých pojišťoven je riziko denního odškodnění při úrazu podmíněno pracovní neschopností. Výplata úrazu je u každé pojišťovny omezena dle oceňovací tabulky úrazu [23] [24] [25].

Hospitalizace následkem úrazu

V případě hospitalizace z důvodu úrazu je klientovi vyplacena sjednaná pojistná částka, která mu pomůže kompenzovat zvýšené náklady spojené s pobytem ve zdravotnickém zařízení. Některé pojišťovny jako zdravotnické zařízení považují nemocnice. U některých pojišťoven se hospitalizace následkem úrazu vztahuje i na hospitalizaci v léčebnách, ozdravovnách, LDN, rehabilitačních ústavech, hospicích atd. [23] [26] [25]

Trvalé následky úrazu

Trvalé následky úrazu si klient sjednává pro případ, že utrpí úraz, který zanechá trvalé následky. Při pojistné události pojistitel určuje výši plnění podle oceňovacích tabulek a podle výše sjednané pojistné částky. Při hodnocení trvalých následků úrazu je povinen pojistitel vyplatit dané procento dle oceňovacích tabulek ze sjednané částky v pojistné smlouvě. [23] [26] [25].

Smrt následkem úrazu / v motorovém vozidle / při dopravní nehodě

Toto riziko si sjednává klient pro případ, že by při úrazu nebo bezprostředně po úrazu došlo k jeho úmrtí. Některé pojišťovny mají v pojistných podmínkách uvedeno, že klient musí zemřít přímo při úrazu/dopravní nehodě nebo bezprostředně pár hodin od vzniku této události. Jiné pojišťovny zaplatí klientovi i když následkem tohoto úrazu zemře po 3 letech od úrazu [23] [24] [26] [25].

Pojištění nemoci

Pojištění nemoci je doplňkovým pojištěním k životnímu pojištění. Klient si tato rizika sjednává pro případ, že by ho postihla nemoc a potřeboval pojistné plnění od pojišťovny. Na obrázku 10 je zobrazeno, že v průměru okolo 90 % všech vzniklých pojistných událostí má za následek nemoc. Zbývajících 10 % jsou úrazy.

Podíl nemocí / úrazů

Obrázek 1 Rozdíl v podílu nahlášených pojistných událostí – úraz/nemoc (zdroj: prodejní pomůcky obchodníků Generali České pojišťovny)

Pracovní neschopnost

V případě pracovní neschopnosti je klientovi vyplacena pojistná částka, která mu pomůže kompenzovat propad jeho příjmu. U rizika pracovní neschopnosti je u většiny pojišťoven sjednaná tzv. karenční doba, která znamená, že výplata dávky je až od daného dne sjednaného v pojistné smlouvě. Zpravidla se pojištění pracovní neschopnosti sjednává od 29. dne, tudíž karenční doba je 28 dnů = po dobu 28 dnů klient od pojišťovny nedostává žádné plnění, poté, co pracovní neschopnost bude delší než 29 dnů, je mu započata výplata dávek při pracovní neschopnosti. Karenční doba je u většiny pojišťoven 14 dnů, 28 dnů nebo 56 dnů. Některé pojišťovny nabízí také pojištění pracovní neschopnosti od prvního dne trvání pracovní neschopnosti, ale buďto je toto riziko velmi nákladné, nebo je podmíněno alespoň 24hodinovou hospitalizací. [25] [23] [26]

Hospitalizace

Riziko hospitalizace si sjednává klient pro případ, že by jeho nemoc vyžadovala pobyt ve zdravotnickém zařízení. Stejně jako u pojištění hospitalizace následkem úrazu je u pojištění hospitalizace u některých pojišťoven akceptována pouze hospitalizace v nemocnici. Většina pojišťoven ale akceptuje hospitalizaci nejen v nemocnici, ale i v ostatních zdravotnických zařízeních. Klientovi je při pojistné události vyplacena sjednaná denní dávka násobená počtem dnů hospitalizace [25] [26] [23].

Závažná onemocnění

Riziko závažných onemocnění si klient sjednává pro případ, že by mu bylo diagnostikováno závažné onemocnění. Klientovi je vyplácena sjednaná pojistná částka, která mu napomůže kompenzovat náklady spojené s léčbou. Seznamy závažných onemocnění se u jednotlivých pojišťoven liší, ale zpravidla všechny pojišťovny obsahují diagnózy např. cévní mozková příhoda, infarkt, cukrovka, rakovina, roztroušená skleróza, meningitida, encefalitida, borelióza, onemocnění HIV, slepota a hluchota [23] [25] [26].

Invalidita

V případě, že je klientovi přiznán invalidní důchod I.,II., nebo III. stupně, je mu dle typu sjednaného rizika vyplácena buďto jednorázová pojistná částka nebo měsíční renta po dobu pobírání invalidního důchodu.

Ztráta soběstačnosti

Jestliže byl pojištěnému přiznán příspěvek na péči z důvodu nesoběstačnosti, (podle předpisů o sociálním zabezpečení), je mu vyplácena pojistná částka nebo renta, která mu pomůže kompenzovat náklady na péči o nesoběstačnou osobu.

3.2.4 Cestovní pojištění

Cestovní pojištění (též pojištění léčebných výloh) si klient sjednává pro případ, kdyby v průběhu cesty do zahraničí náhle onemocněl, nebo se mu stal úraz. Klientovi jsou v případě pojistné události proplaceny náklady spojené s nezbytnou léčebnou péčí. Součástí cestovního pojištění je asistenční služba, která je pro klienta k dispozici 24 hodin denně 7 dní v týdnu a případě nemoci nebo úrazu pomáhá klientovi s jeho případem (překládání, komunikace s nemocnicí apod.) [27]

K cestovnímu pojištění je možnost připojistit pojištění zavazadel, pojištění odpovědnosti za škodu, pojištění úrazu, pojištění storna cesty nebo přerušení nastoupené cesty. U pojištění léčebných výloh se rozlišuje rizikovost cesty (riziková cesta, organizovaný sport) a v závislosti na typu rizika je stanovena přírážka na

pojistném. U cestovního pojištění je možné zvolit územní rozsah Česká republika, Evropa nebo Svět. Je možné sjednat pojistnou smlouvu na dobu určitou po dobu trvání cesty v zahraničí nebo si klienti sjednávají celoroční cestovní pojištění. U celoročního cestovního pojištění má většina pojišťoven omezenou maximální dobu jednoho výjezdu na 30 dnů. V případě vzniku pojistné události je třeba doložit že výjezd netrval delší dobu (letenka, platební doklady apod.) [28] [29]

3.3 Investice

Investování lze také definovat jako „*odložení současné potřeby za účelem získání možnosti vyšší spotřeby v budoucnu.* [30]“

V této kapitole budou představeny hlavní rozdíly mezi spořením a investicí, dále se kapitola zaměřuje na členění investic a vysvětluje základní podněty rozhodování investorů. V neposlední řadě jsou v této části diplomové práce představeny základní příklady investičních nástrojů.

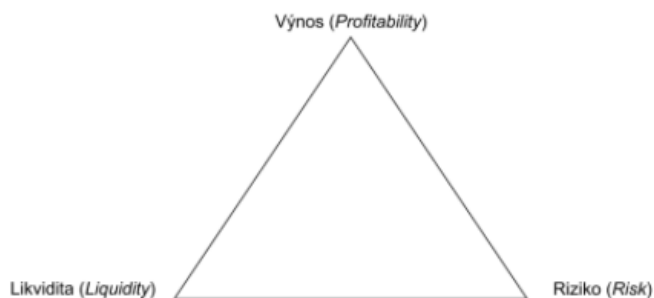
3.3.1 Spoření a investice

Pojmy spoření a investice jsou velmi často považovány za synonyma, ovšem to není pravda a je třeba tyto dva pojmy od sebe odlišovat. Spoření znamená ukládání volných finančních prostředků bez rizika ztráty finančních prostředků. Garance je dána tím, že spořicí produkty jsou vždy pojištěny do výše 100.000 eur. V praxi se jedná o spořicí účty a termínované vklady. Oproti spoření jsou investice představující pro klienta větší riziko a variabilní výnos, který není nijak garantovaný ani pojištěný. Důvodem pro volbu investice namísto spoření je možnost vyššího zhodnocení vložených finančních prostředků. [31]

3.3.2 Rozhodování investorů

Čím vyšší je bohatství investora, tím vyšší je poptávka investora po nástrojích finančního trhu. Před volbou konkrétního finančního nástroje investor hodnotí výši svého bohatství v kombinaci s očekávaným výnosem, rizikem a možnou likviditou daného finančního produktu. [30]V ideálním případě by měl investor nejraději vysoký výnos, vysokou likviditu a minimální riziko. V praxi tento ideální stav neexistuje, proto investor musí zvolit vhodnou kombinaci těchto tří souvislostí a na základě této kombinace investor vybírá optimální finanční produkt dle jeho požadavků a potřeb. [32]Kombinace tří hlavních faktorů představuje tzv. magický trojúhelník (obrázek 2).

Magický trojúhelník

Obrázek 2 Magický trojúhelník

[30]

3.3.3 Investiční nástroje

V předchozí kapitole bylo popsáno rozhodování investora pro volbu správného investičního nástroje. V návaznosti na to budou v této kapitole představeny základní typy investičních nástrojů, které investoři využívají pro zhodnocování volných finančních prostředků. Základní dělení investičních instrumentů je na instrumenty reálné a instrumenty finanční.

Reálné instrumenty

Mezi základní druhy reálných investičních instrumentů patří komodity, nemovitosti a movité věci.

Komodity

Základní definice komodit je: „*Stejnorodé druhy zboží, jež lze standardizovat a návaznosti na to i obchodovat bez své fyzické přítomnosti.* [33]“. S komoditami se obchoduje na komoditní burze. Příklad komodit: rýže, čaj, zemní plyn, cukr

Nemovitosti

Další možností investice do reálných instrumentů je investice do nemovitých věcí. Hlavní výhodou této investice je stálý růst cen nemovitostí a dlouhodobá životnost nemovitostí jako investičního aktiva [33]. V případě vlastnictví nemovitých reálných instrumentů za účelem investice je potřeba mít nemovitost pojištěnou proti základním nebezpečím, aby investiční nemovitost v případě vzniku pojistné události neztrácela na své hodnotě.

Movité věci

Jako investiční movité věci jsou zpravidla považovány věci cenné nebo zvláštní hodnota. Nejčastěji jsou obchodovány movité věci jako jsou starožitnosti, sbírky nebo šperky [33].

Finanční instrumenty

Finančních instrumentů je velmi široké množství. V této diplomové práci autorka uvádí pouze tři základní instrumenty, které budou taktéž předmětem dotazování v části praktické. Nejběžnější finanční instrumenty jsou akcie, dluhopisy a fondy.

Akcie

Akcie jsou dlouhodobé cenné papíry bez dané doby splatnosti. Akcie patří mezi nejdůležitější instrumenty finančního trhu. Nákupem akcií získává investor podíl na dané akciové společnosti, což mu umožňuje se účastnit valné hromady a díky tomu rozhodovat o rozdělení zisku formou tzv. dividend. Výnos pro investora se dělí na dvě části. Prvním typem výnosu je již zmíněná dividenda, která je vyhlášována v nominální výši na jednu akcii. Druhým typem výnosu je výnos kapitálový, který zobrazuje rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou akcie.

Akcie jsou považovány za nejrizikovější formu investice. Toto riziko je možné snížit dostatečnou diverzifikací a výběrem stabilních společností. Na druhou stranu je vlastnictví akcií v dlouhodobém horizontu spojeno s vysokými výnosy [34] [35].

Dluhopisy

Dluhopisy jsou střednědobé cenné papíry s danou dobou splatností. Majitel dluhopisu má právo na splacení nominální hodnoty jeho vydavatelem za předem stanovený výnos. Dluhopisy jsou členěny dle typu emitenta na:

- Státní dluhopisy – výhodou státních dluhopisů je velmi nízké riziko, ale zároveň s ním je spojen nízký výnos. Státní dluhopisy vydává stát pro krytí schodku státního rozpočtu.

- Komunální dluhopisy – komunální dluhopisy jsou vydávány obcemi a městy. Stejně jako státní dluhopisy se pojí s nízkým rizikem a zhodnocením.
- Podnikové dluhopisy – podnikové dluhopisy vydávají podniky a jsou určeny k financování provozu a projektů daného podniku. U podnikových dluhopisů je možné získat vyšší zhodnocení, které je ale spojeno s vyšším rizikem kvůli možné nestabilitě emitenta dluhopisu [35].

Podílové listy

Přímé investice do akcií nebo dluhopisů vyžadují již pokročilé znalosti investora v oboru. Podílové listy jsou řešením pro investory bez znalostí. Principem investice do podílových listů je, že investor svěří své volné finanční prostředky investiční společnosti, která se o svěřením peníze stará a investuje je s cílem dosažení co největšího zhodnocení [36] [35].

3.3.4 Spořicí nástroje

V následující kapitole jsou popsány možnosti zhodnocení volných finančních prostředků formou spořicíh nástrojů. Detailně jsou popsány tři nejčastěji využívané spoření, a to spořicí účet, doplňkové penzijní spoření a stavební spoření

Spořicí účet

Jednou z nejčastějších možností spoření je spoření na spořicím účtu u vybrané banky. Banka definuje úrokovou sazbu, kterou jsou finanční prostředky zhodnocovány [37]. Všechny banky mají stanovený maximální limit finančních prostředků na spořicím účtu (zpravidla 150.000,- Kč nebo 200.000,- Kč).

Výhodou peněz uložených na spořicím účtu je garantovaná úroková sazba stanovená bankou a téměř okamžitá dostupnost peněz.

Mezi největší banky na bankovním trhu patří Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka, Moneta, Fio Banka a Airbank.

Doplňkové penzijní spoření

Účastník doplňkového penzijního spoření vkládá své volné peněžní prostředky na svou smlouvu o doplňkovém penzijním spoření. Doplňkové penzijní spoření je sjednáváno do 60 let věku klienta, pro osoby starší 60 let vždy na období 5 let. Po dovršení 60 let věku má klient nárok na výplatu svých prostředků, příspěvků třetích osob nebo zaměstnavatele, státní podporu a zhodnocení. V případě předčasného ukončení smlouvy klientovi nevzniká nárok na státní podporu. Maximální roční státní podpora je 2760,- Kč při příspěvku klienta 1000,-/měsíčně. Platby nad 1000,- Kč měsíčně se chovají jako daňově uznatelná položka a danou část si může uplatnit při odpočtu z daní. Maximální částka, kterou si klient může odečíst je 24.000,- Kč za rok, což znamená úsporu na dani 3600,- Kč (15 %) [37].

Výhodou doplňkového penzijního spoření je možnost volby investičních profilů klienta, možnost příspěvku zaměstnavatele a využití státní podpory a daňových úspor. Zároveň je na smlouvě uvedena obmyšlená osoba, které vzniká nárok na výplatu v případě úmrtí účastníka doplňkového penzijního spoření.

Mezi největší penzijní společnosti v České republice patří Generali penzijní společnost (dříve i penzijní společnost České pojišťovny), Penzijní společnost České spořitelny, ČSOB penzijní společnost, Allianz penzijní společnost, Penzijní společnost Komerční banky a UNIQA penzijní společnost (dříve AXA).

Stavební spoření

Principem stavebního spoření je vkládání volných peněžních prostředků na účet o stavebním spoření. Po uplynutí časového období (u stavebního spoření 6 let) má klient nárok na výplatu svých prostředků včetně státních příspěvků a připsaného zhodnocení. Výše státní podpory je 15 % z roční naspořené částky, maximálně 3 000,- Kč. Účastník stavebního spoření zpravidla platí vstupní poplatek, poplatek za vedení účtu a poplatek za výpisy z účtu [37].

Výhodou stavebního spoření je státní podpora a možnost výběru všech prostředků po šesti letech trvání smlouvy.

V České republice je možné sjednat stavební spoření u pěti stavebních spořitel. Jedná se o Stavební spořitelnu České spořitelny, ČSOB stavební spořitelnu, Raiffeisen stavební spořitelna, Modrá pyramida stavební spořitelna a Moneta stavební spořitelna.

3.4 Úvěry

„Úvěrem obecně je právo použít cizí peněžní prostředky pro vlastní potřebu s povinností je v určité lhůtě vrátit a zaplatit za toto právo odměnu (úrok). [37]“

Úvěry se mohou členit na:

- krátkodobé (do 1 roku) / střednědobé (1-5 let) / dlouhodobé (více než 5 let),
- bankovní úvěry (věřitelem je banka) / nebankovní úvěry (věřitelem je nebankovní společnost),
- zajištěné (ručením, zástavním právem) / nezajištěné,
- na spotřebu / na bydlení.

V této kapitole jsou popsány dva základní typy úvěrů, a to úvěry spotřebitelské a úvěry hypoteční. Existují i jiné typy úvěrů, a to například kontokorentní úvěr, investiční úvěr, úvěr ze stavebního spoření a eskontní úvěr.

3.4.1 Spotřebitelský úvěr

„Spotřebitelským úvěrem je podle zákona odložená platba, peněžitá zápůjčka, úvěr nebo obdobná finanční služba poskytovaná nebo zprostředkovaná podnikatelem spotřebiteli. [38]“

Zprostředkovatelé spotřebitelských úvěrů musí mít oprávnění od České národní banky. Před uzavřením spotřebitelského úvěru je povinen zprostředkovatel nebo poskytovatel poskytnout spotřebiteli soubor všech důležitých informací týkající se jeho úvěru. Mezi tyto informace patří například výše poplatků, celková částka zaplacená spotřebitelem, daňové aspekty úvěru, odměna zprostředkovatele. Celková cena zaplacená za úvěr je zahrnuta v RPSN (roční procentní sazbě nákladů). RPSN obsahuje nejen úrokovou sazbu, ale také ostatní poplatky spojené s úvěrem. [39] Základní dva druhy spotřebitelských úvěrů jsou spotřebitelský úvěr na bydlení a spotřebitelský úvěr jiný než na bydlení.

Na rozdíl od hypotečního úvěru není nutné zástavní právo ve prospěch banky, není povinnost mít doplňková pojištění, nejsou účtovány žádné poplatky (vedení úvěrového účtu, katastr, odhad, ...), sjednání a administrativa je podstatě jednodušší, splátky spotřebitelského úvěru nelze odečíst z daní, maximální splatnost úvěru je 7-10 let a také vyšší úroková sazba a vyšší splátka [38]

3.4.2 Hypoteční úvěr

„Hypoteční úvěr je úvěr, který je alespoň částečně zajištěn zástavním právem k nemovité věci, a to ode dne vzniku právních účinků zástavního práva. [40]“

Hypoteční úvěr může být buďto účelový nebo neúčelový.

Účelový hypoteční úvěr

Účelový hypoteční úvěr je využíván k nákupu domu nebo bytu k bydlení nebo investici, k výstavbě domu, k rekonstrukci domu či bytu nebo vypořádání majetkových vztahů. Před poskytnutím účelového hypotečního úvěru, je nutné posoudit úvěruschopnost klienta. Banka posuzuje příjmy klienta, jeho bonitu a úvěrovou historii. Dále je pro posouzení důležitá hodnota zástavy. Každá banka má jiné postupy při posuzování úvěruschopnosti klienta, proto je pro spotřebitele důležité porovnat nabídky jednotlivých bank. [41]

Neúčelový hypoteční úvěr

Neúčelový úvěr je označován také jako americká hypotéka. Oproti účelovému úvěru lze americká hypotéka využít pro jakékoli účely. Na rozdíl od standartní hypotéky je u neúčelové hypotéky vyšší úroková sazba [41].

4 Praktická část

4.1 Metodika práce

Tato kapitola je zaměřena na tvorbu dotazníku, průběh dotazníkového šetření, sběr dat a jejich vyhodnocení.

4.1.1 Tvorba dotazníku

Autorka si pro praktickou část vybrala dotazníkové šetření. Dotazník obsahuje 32 otázek. Prvních 8 otázek dotazuje na profil respondenta. Otázky 9-19 jsou zaměřené na pojištění, a to na pojištění životní, pojištění majetku a odpovědnosti, pojištění motorových vozidel a cestovní pojištění. V otázkách 20-25 respondent odpovídá na otázky ohledně úvěrů, konkrétně úvěry spotřebitelské jiné než na bydlení a spotřebitelské úvěry na bydlení. Poslední sekce otázek 26-32 je zaměřena na otázky týkající se spoření a investic, konkrétně na tvorbu finančních rezerv, spořicí účty, doplňkové penzijní spoření, stavební spoření a investiční nástroje. V úvodu dotazníku je představení autorky a cíle dotazníkového šetření, v závěru dotazníku je poděkování za vyplnění.

4.1.2 Soubor respondentů

Výzkumný soubor tvořili klienti Generali české pojišťovny žijící v Královéhradeckém kraji, kteří se v březnu 2022 dostavili na revizní schůzky. Celkový počet respondentů je 327 klientů různých věkových kategorií i různých statusů. Dotazník se zaměřuje na celkovou propojištěnost občanů Královéhradeckého kraje, soubor respondentů tedy tvoří jak zaměstnanci a OSVČ, tak studenti, ženy na mateřské dovolené a důchodci.

4.1.3 Sběr dat

Vyplňování dotazníků probíhalo tak, že na konci revizní schůzky byl klientovi předán dotazník v listinné formě k vyplnění. Z 327 dotazníků bylo vyplněno všech 327, tudíž návratnost dotazníků je stoprocentní. Dotazníkové šetření probíhalo v období od 1.3. do 31.3.2022.

4.1.4 Vyhodnocení dat

Výsledky dotazníkového šetření jsou vyobrazeny pomocí grafů. K tvorbě grafů byl použit Microsoft Office Word a Microsoft Office Excel. K znázornění výsledků byly použity koláčové grafy a sloupcové grafy dle daného typu otázky. V grafech se ve většině případů vychází z celkového množství 327 respondentů. Některé otázky vychází z menšího množství, protože navazují na otázku předchozí a ve všichni respondenti na otázku odpovídají.

4.1.5 Vědecké otázky

Před samotným dotazníkovým šetřením byly zvoleny 3 vědecké otázky, které budou na základě výsledků dotazníkového šetření zhodnoceny

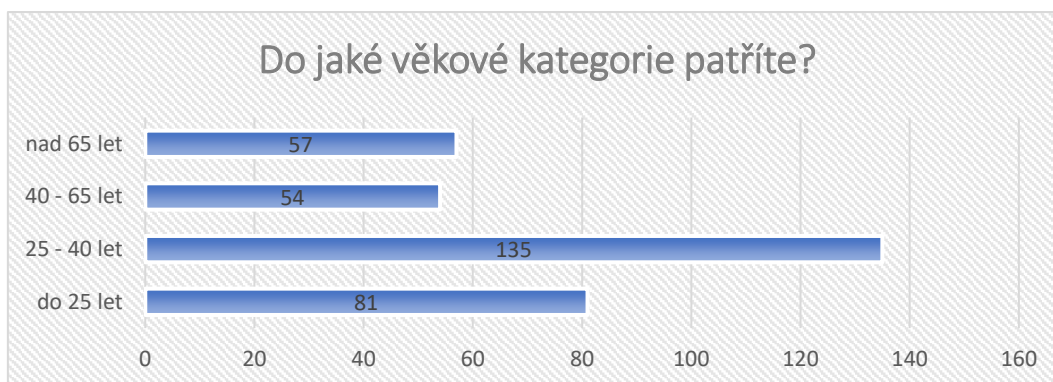
1. Životní pojištění si sjednávají více osoby samostatně výdělečně činné než zaměstnanci.
2. Hypoteční úvěry mají častěji lidé, kteří žijí v bytě.
3. Lidé mladší 40 let investují více než obyvatelé lidé starší 40 let.

Na základě stanovených vědeckých otázek byt vytvořen dotazník a při vyhodnocení budou vědecké otázky buď potvrzeny, nebo vyvráceny.

5 Výsledky průzkumu

Tato kapitola obsahuje výsledky dotazníkového šetření. V úvodu kapitoly jsou představeni respondenti, kteří se účastnili dotazníkového šetření, následují odpovědi respondentů na otázky z oblasti pojištění, úvěrů a investic a v poslední části shrnutí jsou potvrzeny nebo vyvráceny vědecké otázky, které si autorka stanovila

Otázka č.1: Do jaké věkové kategorie patříte?

Graf 1 Do jaké věkové kategorie patříte?

Z hlediska věku autorka klienty členila do čtyř věkových kategorií, a to klienti do 25 let, klienti ve věku od 25 do 40 let, klienti ve věku od 40 do 65 let a klienti nad 65 let věku. Dle grafu 1 měla největší zastoupení věková kategorie respondentů od 25 do 40 let, který tvořila 41,3 % z celkového počtu 327 klientů, dále občané do 25 let, následují osoby nad 65 let a nejméně zastoupenou skupinu tvoří respondenti ve věku od 40 do 65 let.

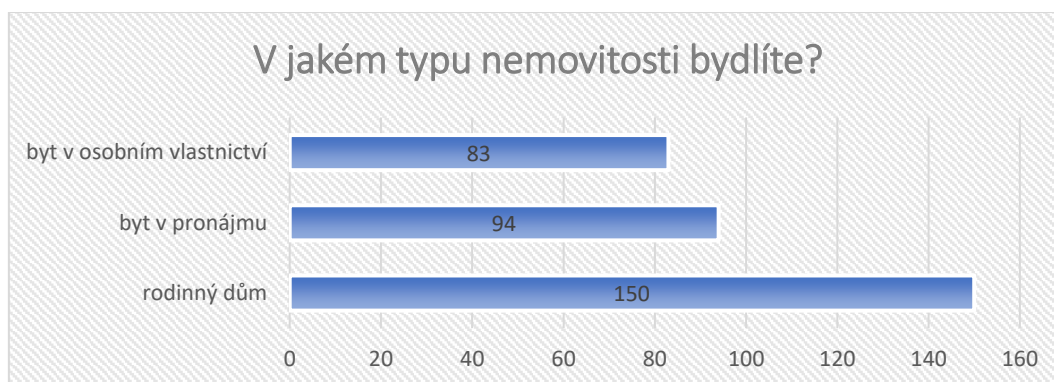
Otázka č. 2: Jaká je velikost obce, ve které žijete?

Graf 2 Jaká je velikost obce, ve které žijete?

Graf 2 zobrazuje, v jak velkých obcích dotazovaní klienti žijí. Největší zastoupení mají klienti, kteří žijí v Hradci Králové, druhé největší zastoupení mají obce od 500 do 5000 obyvatel, následují malé obce do 500 obyvatel a nejméně zastoupení jsou obce od 5000 do 50000 obyvatel.

Otázka č. 3: V jakém typu nemovitosti bydlíte?

Graf 3 V jakém typu nemovitosti bydlíte?

Téměř polovina, konkrétně 45,8 %, respondentů bydlí v rodinném domě. Druhá část klientů bydlí v bytě buď v pronájmu nebo v osobním vlastnictví.

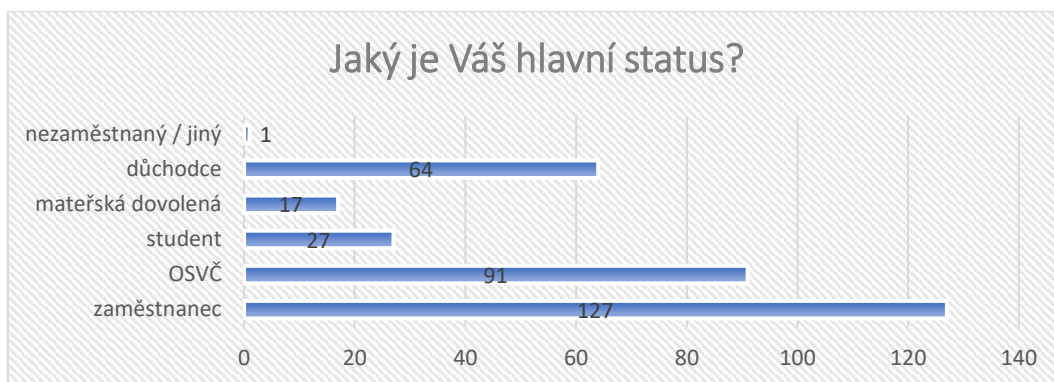
Otázka č. 4: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

Graf 4 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

Dle výsledků v grafu 4 jsou nejčastěji zastoupeni klienti se středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou a klienti s dokončeným vysokoškolským vzděláním. Naopak nejméně dotazovaných má pouze základní vzdělání a 1 respondent uvedl, že je v současné době bez vzdělání.

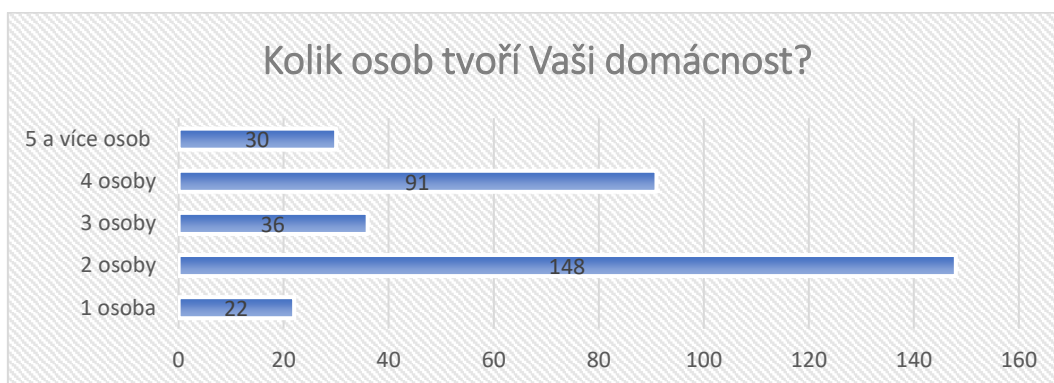
Otázka č. 5: Jaký je Váš hlavní status?

Graf 5 Jaký je Váš hlavní status?

Jak je zřejmé z grafu 5, tak více než třetina respondentů jsou zaměstnanci. Následují osoby samostatně výdělečně činné, důchodci, studenti, osoby na mateřské dovolené a 1 nezaměstnaný respondent.

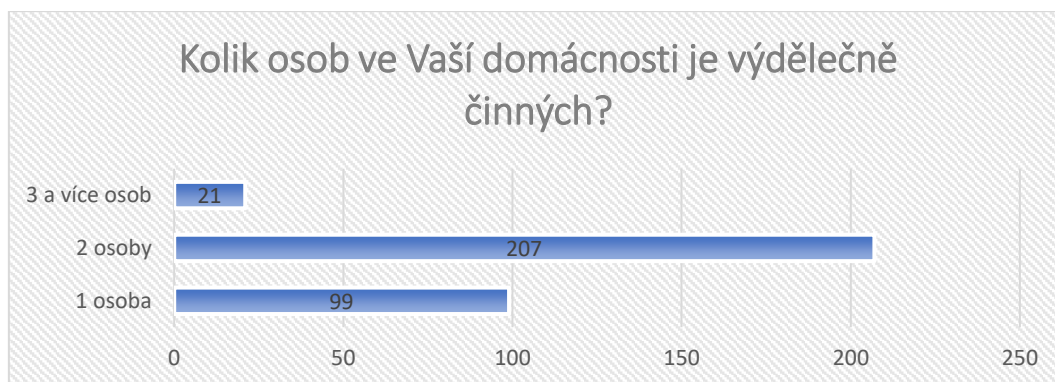
Otázka č. 6: Kolik osob tvoří Vaši domácnost?

Graf 6 Kolik osob tvoří Vaši domácnost?

Graf 6 představuje počet členů v domácnosti respondenta. Z grafu vyplývá, že nejčastěji jsou domácnosti o 2 členech (148 respondentů), dále domácnost tvořena 4 osobami (91 respondentů), následují 3 osoby (36 respondentů). 5 a více osob (30 respondentů) a nejméně zastoupeni jsou osoby, které žijí v domácnosti sami (22 respondentů).

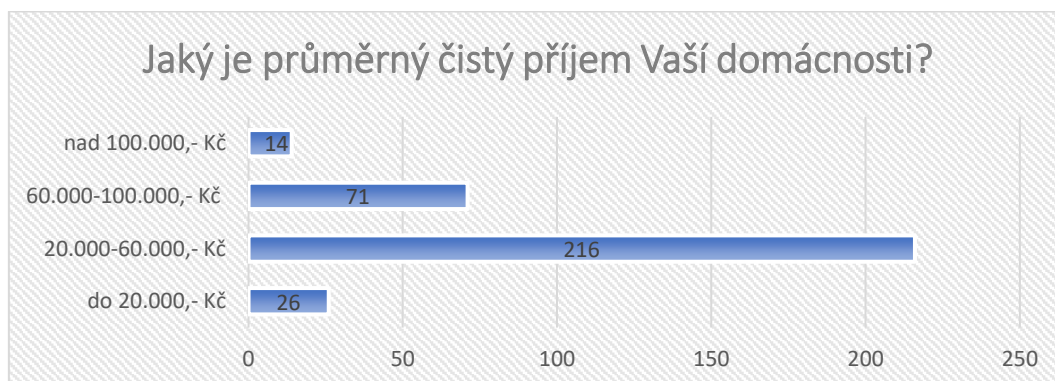
Otázka č. 7: Kolik osob ve Vaší domácnosti je výdělečně činných?

Graf 7 Kolik osob ve Vaší domácnosti je výdělečně činných?

V grafu 7 jsou zobrazeny počty výdělečných osob v domácnosti. Nejčastěji jsou v domácnosti dotazovaných 2 výdělečné osoby, následují domácnosti, kde je 1 člen se stálým příjmem a nejmenší zastoupení mají rodiny s 3 a více osobami výdělečně činnými.

Otázka č. 8: Jaký je průměrný čistý příjem Vaší domácnosti?

Graf 8 Jaký je průměrný čistý příjem Vaší domácnosti?

Graf číslo 8 zobrazuje průměrné měsíční čisté příjmy domácnosti. Nejčastěji se příjmy domácnosti pohybují v rozmezí 20.000,- až 60.000,- Kč (216 respondentů) a v rozmezí 60.000,- až 100.000,- Kč (71 respondentů). 26 respondentů má příjem, který nedosahuje částky 20.000,- Kč a 14 domácností má příjem převyšující částku 100.000,- Kč měsíčně.

Otázka č. 9: Máte sjednané životní pojištění?

Graf 9 Máte sjednané životní pojištění?

Graf 9 se zaměřuje na životní pojištění. Z 327 oslovených respondentů má 269 (82,26 %) sjednané životní pojištění. 17,74 % občanů nemá sjednané životní pojištění. Klienti, kteří odpověděli na otázku ano, pokračují na otázku týkající se výše měsíčního rizikového pojistného. Respondenti nemající životní pojištění pokračují na otázku 11, která vysvětluje důvody, proč nemají sjednané životní pojištění.

Tabulka 2 Máte sjednané životní pojištění? – zaměstnanec x OSVČ

	ANO	NE
Zaměstnanec	101	26
OSVČ	89	2

V metodice byla zvolena vědecká otázka, že životní pojištění si sjednávají více osoby samostatně výdělečně činné než zaměstnanci. Jak znázorňuje tabulka 2, tak je tato vědecká otázka pravdivá a na základě výsledků dotazníkového šetření je tedy potvrzena. Z celkového počtu 91 osob samostatně výdělečně činných je 89 respondentů (97,8 %), kteří životní pojištění mají. U zaměstnanců je z celkového počtu 127 respondentů 101 občanů (79,5 %), kteří životní pojištění sjednané mají.

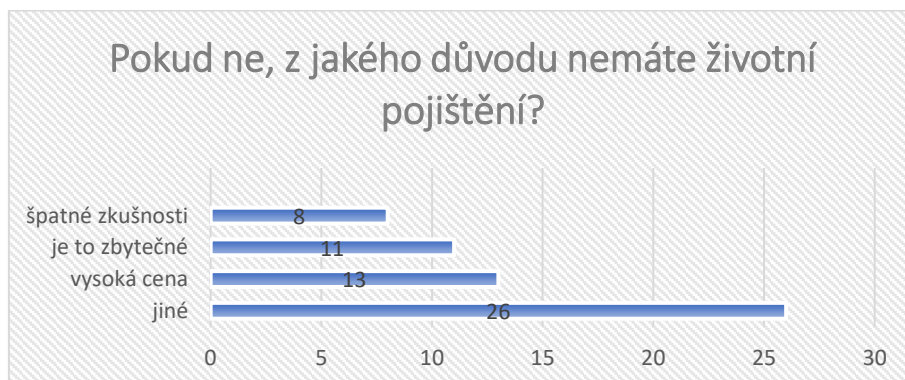
Otázka č. 10: Pokud ano, jaká je výše měsíčního rizikového pojistného?

Graf 10 Pokud ano, jaká je výše měsíčního rizikového pojistného?

Klienti, kteří mají sjednáno životní pojištění odpovídali na otázku, jaká je výše měsíčního pojistného, které platí. Graf 10 zobrazuje odpovědi klientů. Nejčastěji klienti platí v rozmezí 400-800 ,- Kč měsíčně. Překvapující je, že 34 respondentů neví, jaká je výše měsíčního pojistného. Důvodem pro tento fakt je buďto, že si klient smlouvu sjednal před dlouhou dobou a nepamatuje si výši pojistného, nebo uvádějí druhý důvod, že mají velké množství smluv nastavené na měsíční splácení a nevědí, jaká z těchto částek se hradí za životní pojištění.

Otázka č. 11: Pokud ne, z jakého důvodu nemáte životní pojištění?

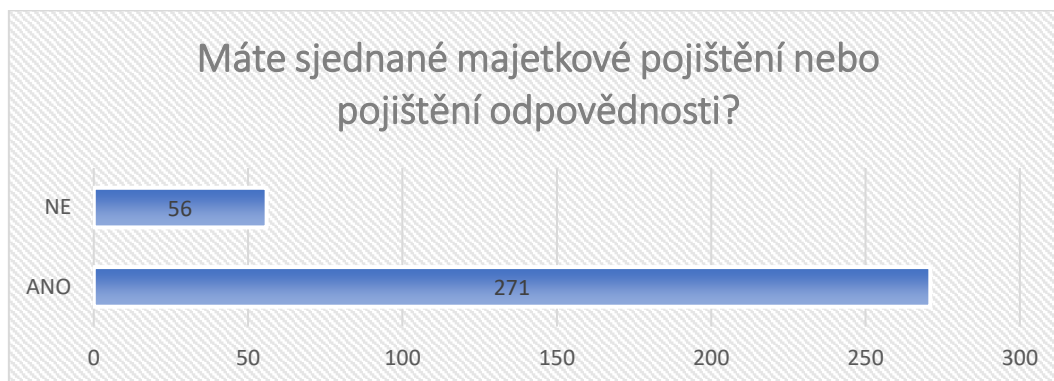

Graf 11 Pokud ne, z jakého důvodu nemáte životní pojištění?

58 klientů, kteří odpověděli, že nemají životní pojištění v této otázce vysvětluje důvod. 8 klientů mají se životním pojištěním špatné zkušenosti. Tito klienti se setkali buďto se zamítnutím nebo krácením pojistné události, nebo se špatným nastavením pojistné smlouvy. 11 respondentů považuje životní pojištění za zbytečné, protože nepředpokládají, že by je mohla potkat nemoc nebo úraz. 13 klientů si životní pojištění

nemůže dovolit, což tvoří o to více potřebu mít daný příjem zajištěný proti možným propadům. Z celkového počtu 58 respondentů má 26 respondentů jiný důvod proč nemít životní pojištění. Většina z nich odpovídá, že mají dostatečné finanční rezervy, a tudíž pro ně nemá smysl toto pojištění mít. Spousta respondentů odpovědělo, že mají příjem zajištěný jinak (např. investiční byt, který mají náležitě pojištěný).

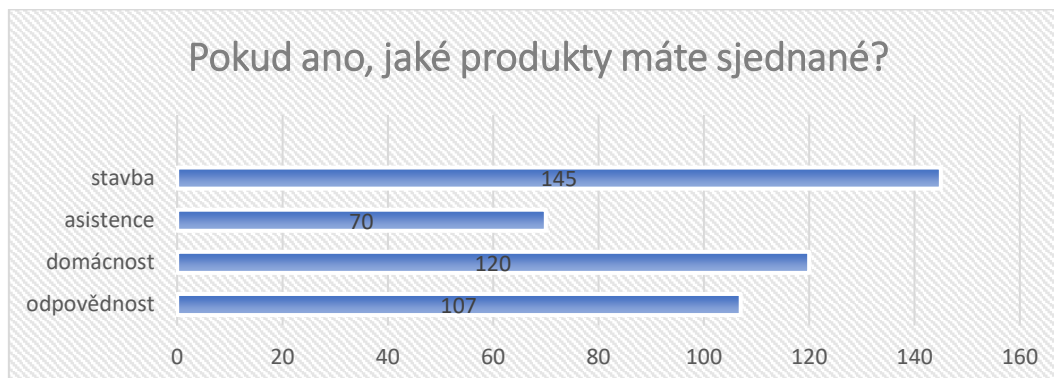
Otázka č. 12: Máte sjednané majetkové pojištění nebo pojištění odpovědnosti?

Graf 12 Máte sjednané majetkové pojištění nebo pojištění odpovědnosti?

Graf 12 zobrazuje odpověď na otázku, jestli dotazovaný má nebo nemá sjednané majetkové pojištění nebo pojištění odpovědnosti. Z celkového počtu 327 dotazovaných má 82,8 % majetkové pojištění nebo pojištění odpovědnosti sjednáno. Respondenti, kteří odpovídají na otázku 12 ano, pokračují na další otázku, kde odpovídají, jaké produkty mají konkrétně sjednány. 56 respondentů, kteří odpověděli, že pojištění nemají vysvětlují důvody, proč si toto pojištění nesjednali.

Otázka č. 13: Pokud ano, jaké produkty máte sjednané?

Graf 13 Pokud ano, jaké produkty máte sjednané?

Graf 13 zobrazuje produkty, které mají respondenti nejčastěji sjednané v pojistné smlouvě (respondenti mohli volit z více možností). Největší zastoupení má pojištění stavby (53,5 %), dále pojištění domácnosti (44,3 %), odpovědnosti (39,4 %) a nejméně zastoupené je pojištění asistencí (25,8 %).

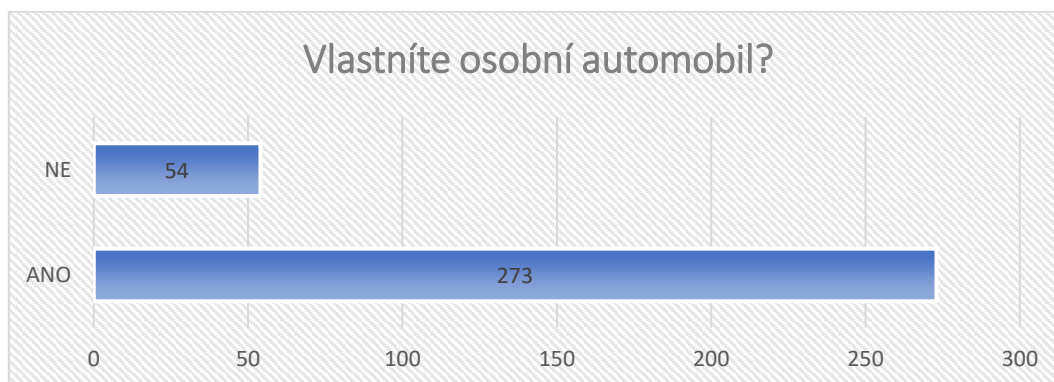
Otázka č. 14: Pokud ne, z jakého důvodu?

Graf 14 Pokud ne, z jakého důvodu?

Respondenti, kteří odpověděli, že nemají pojištění majetku nebo pojištění odpovědnosti v otázce 14 vysvětlují důvody, proč toto pojištění nemají sjednáno. Nejčastěji jim to přijde zbytečné (41 %), dalším důvodem je, že je pojištěno jinak (21 %) – zpravidla u pojištění bytu je byt pojištěn kolektivní smlouvou nebo má pojištěné majitel domu / bytu. Dalšími důvody je vysoká cena, špatné zkušenosti nebo jiné důvody.

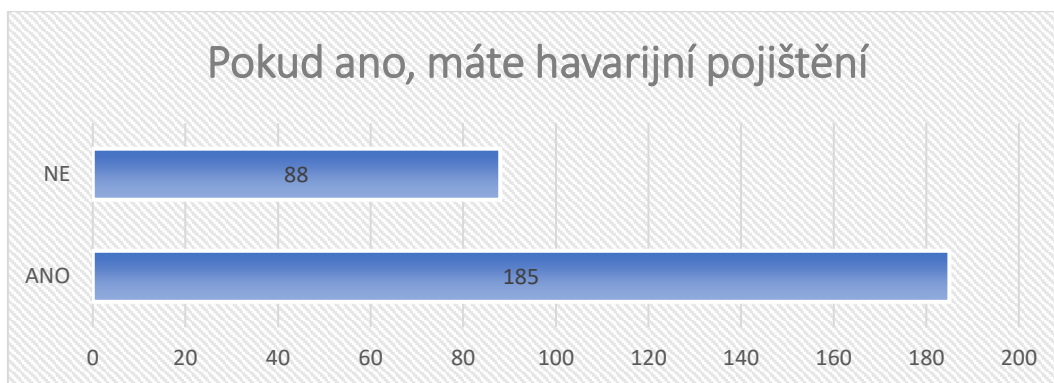
Otázka č. 15: Vlastníte osobní automobil?

Graf 15 Vlastníte osobní automobil?

Další částí dotazníku jsou otázky týkající se pojištění motorových vozidel. V úvodu je nutné si stanovit, jestli respondent vlastní osobní automobil. Ze 327 respondentů je 273 (83,5 %) majitelem automobilu. Respondenti, kteří vozidlo vlastní, pokračují na další otázky. Ti, kteří nejsou majiteli vozidla, pokračují v dotazníku na otázku č. 19.

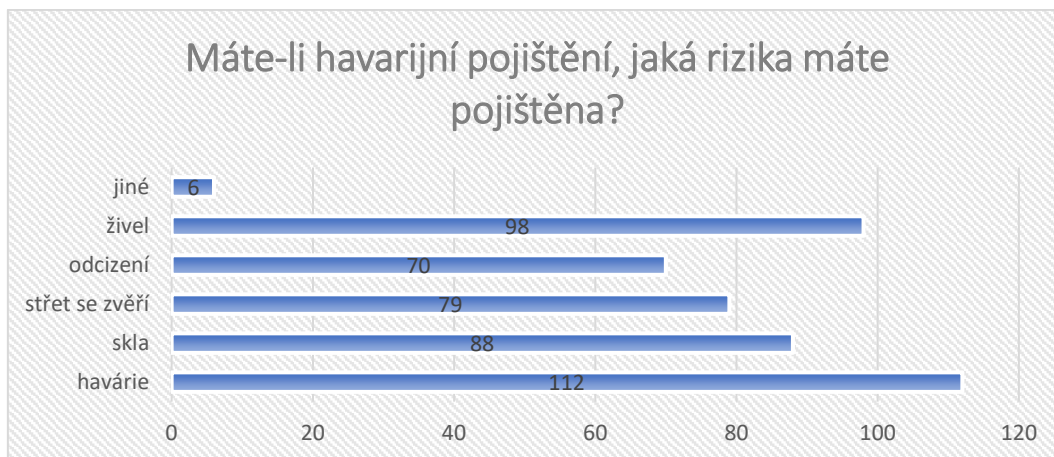
Otázka č. 16: Pokud ano, máte havarijní pojištění

Graf 16 Pokud ano, máte havarijní pojištění

Graf 16 ukazuje, kolik z 273 majitelů vozidel má kromě povinného ručení pojištěné také havarijní pojištění. Z grafu vyplývá, že 185 respondentů (67,7 %) má sjednáno havarijní pojištění a pokračuje na další otázku. Zbýlých 32,3 % dotazovaných pokračuje na otázku číslo 18, kde vysvětlují důvody, proč nemají toto pojištění sjednáno.

Otázka č. 17: Máte-li havarijní pojištění, jaká rizika máte pojištěna?

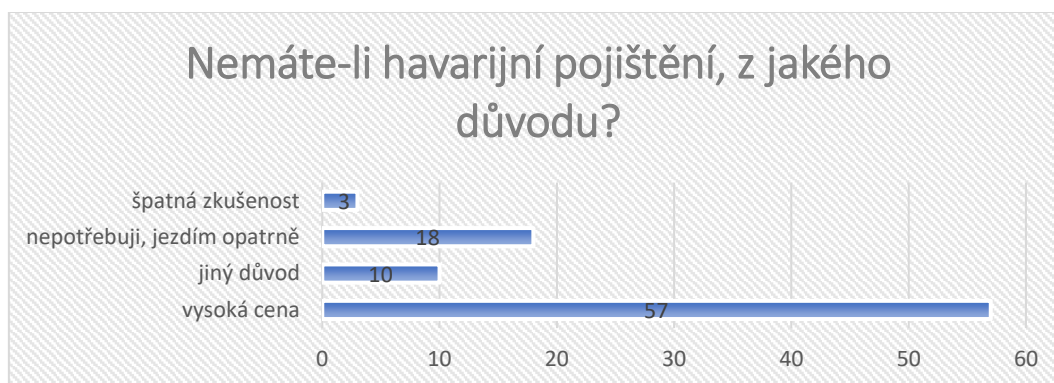

Graf 17 Máte-li havarijní pojištění, jaká rizika máte pojištěna?

Respondenti, kteří odpověděli, že mají havarijní pojištění v otázce 17 odpovídají, jaká rizika mají ve smlouvě pojištěna. Nejčastěji se opakovala rizika pojištění havárie (112

ze 185 respondentů), živel (98 ze 185 respondentů) a pojištění skel (88 ze 185 respondentů). Velmi často mají klienti také pojištění riziko střetu se zvěří (79 ze 185 respondentů) a riziko odcizení (70 ze 185 respondentů). 6 respondentů má ve své smlouvě sjednáno i jiné riziko (např. GAP – garance pořizovací ceny vozidla, zapůjčení náhradního vozidla apod.)

Otázka č. 18: Nemáte-li havarijní pojištění, z jakého důvodu?

Graf 18 Nemáte-li havarijní pojištění, z jakého důvodu?

Respondenti, kteří v otázce 15 odpověděli, že vlastní osobní automobil a v otázce 16 odpověděli, že nemají havarijní pojištění, v otázce 18 vysvětlují důvod, proč nemají havarijní pojištění. 64,7 % respondentů odpovědělo, že havarijní pojištění nemá z důvodu vysoké ceny. 20,5 % respondentů nemá havarijní pojištění z důvodu, že jezdí opatrně a pojištění tedy nepotřebuje. 3 respondenti odpověděli, že mají s havarijním pojištěním špatnou zkušenost. 10 respondentů uvádí jiný důvod, proč nemají havarijní pojištění – v 9 případech je důvodem, že pojištěné vozidlo nemá takovou hodnotu, aby se klientovi vyplatilo si platit havarijní pojištění.

Otázka č. 19: Jak řešíte cestovní pojištění při cestě do zahraničí?

Graf 19 Jak řešíte cestovní pojištění při cestě do zahraničí?

Poslední otázka z odvětví pojištění se ptala respondentů na cestovní pojištění. Z výsledků v grafu 19 vyplývá, že z celkového počtu 327 respondentů 183 lidí sjednává cestovní pojištění vždy před cestou individuálně pro daný typ cesty. 105 respondentů má sjednané celoroční pojištění buďto jako součást majetkového pojištění, samostatnou smlouvu cestovního pojištění nebo má cestovní pojištění v rámci své platební karty k bankovnímu účtu. 25 respondentů do zahraničí necestuje, 10 respondentů se do zahraničí nepojišťuje a 4 respondenti mají cestovní pojištění řešeno jinak.

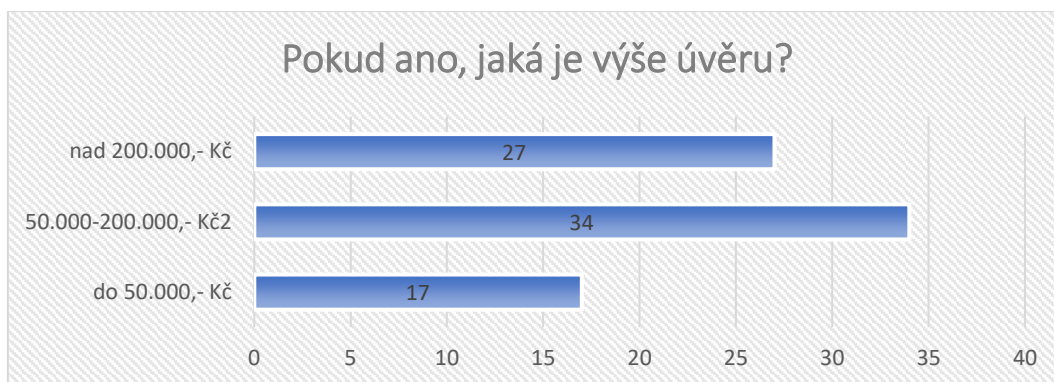
Otázka č. 20: Máte spotřebitelský úvěr jiný než na bydlení?

Graf 20 Máte spotřebitelský úvěr jiný než na bydlení?

Otázka 20 otevírá téma úvěrů a v této otázce odpovídají, jestli mají spotřebitelský úvěr jiný než na bydlení. Z 327 respondentů má tento typ úvěru sjednáno 78 respondentů. Daných 78 respondentů pokračuje na otázky 21 a 22. 249 klientů, kteří nemají spotřebitelský úvěr jiný, než na bydlení pokračují na otázku 23.

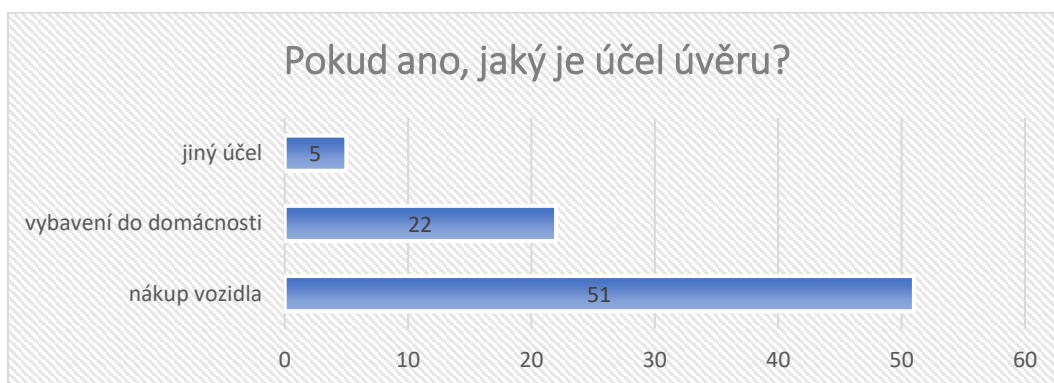
Otázka č. 21: Pokud ano, jaká je výše úvěru?

Graf 21 Pokud ano, jaká je výše úvěru?

V grafu 21 je znázorněna výše úvěrů. Z 78 klientů je 34 úvěrů ve výši od 50.000 do 200.000,- Kč. 27 úvěrů je ve výši nad 200.000,- Kč. 17 úvěrů je ve výši do 50.000,- Kč.

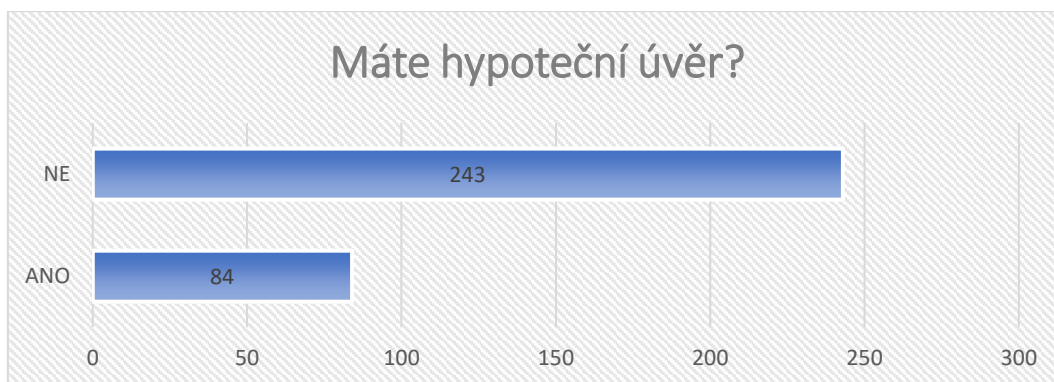
Otázka č. 22: Pokud ano, jaký je účel úvěru?

Graf 22 Pokud ano, jaký je účel úvěru?

Graf 22 představuje účely spotřebitelských úvěrů, které mají dotazovaní respondenti. Z 78 klientů má 51 sjednán spotřebitelský úvěr za účelem pořízení osobního automobilu. Dalším důvodem pro spotřebitelský úvěr je nákup vybavení do domácnosti. Tento důvod se týká 22 z 78 dotázaných. Dalších 5 respondentů uvádí jiný důvod – ve 2 případech problémy z mládí, 1 nákup dovolené pro rodinu a 2 respondenti si nepřejí odpovídat.

Otázka č. 23: Máte hypoteční úvěr?

Graf 23 Máte hypoteční úvěr?

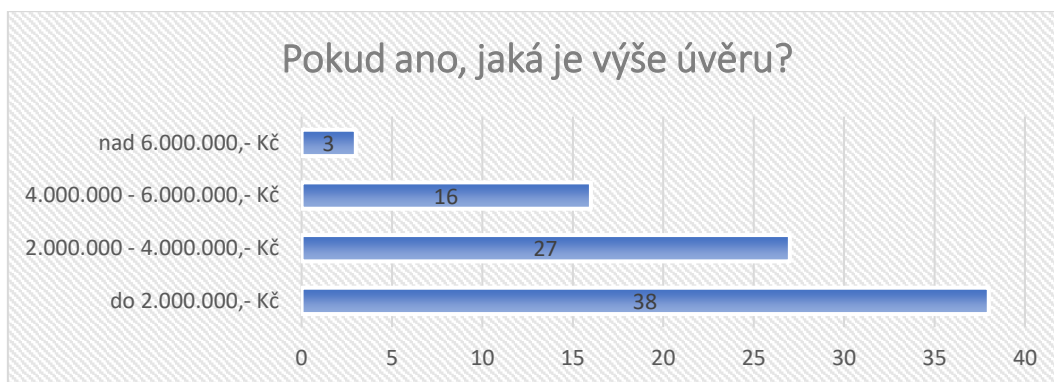
Otázka 23 je zaměřena na hypoteční úvěry, tedy spotřebitelské úvěry na bydlení. Z grafu 23 vyplývá, že z 327 dotázaných má 84 klientů hypoteční úvěr. Ve srovnání se spotřebitelskými úvěry jinými, než na bydlení je to o 6 respondentů více. Naopak 243 respondentů žádný hypoteční úvěr nemá. Respondenti, kteří nemají hypoteční úvěr pokračují na otázku č. 26, která začíná třetí odvětví dotazníku zaměřující se na spoření a investice. Respondenti, kteří mají hypoteční úvěr, pokračují na další otázku přibližující více daný hypoteční úvěr.

Tabulka 3 Máte hypoteční úvěr? - rodinný dům x byt

	ANO	NE
Rodinný dům	59	91
Byt v os. vlastnictví	25	58

Autorka si v diplomové práci zvolila vědeckou otázku, že hypoteční úvěry mají častěji lidé, kteří žijí v bytě. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že hypoteční úvěr má 39,3 % občanů žijících v rodinných domech a 30,1 % občanů žijících v bytech v osobním vlastnictví.

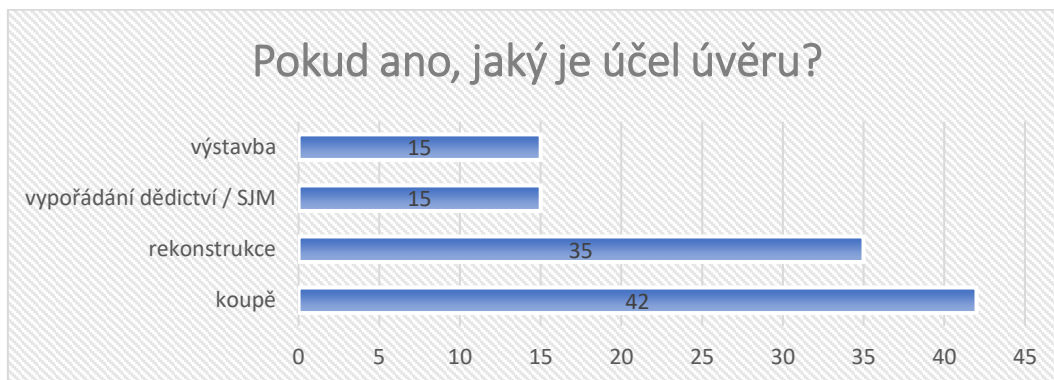
Otázka č. 24: Pokud ano, jaká je výše úvěru?

Graf 24 Pokud ano, jaká je výše úvěru?

V předchozí otázce 84 respondentů odpovědělo, že má hypoteční úvěr. Otázka a graf č. 24 představuje výši zmiňovaných hypotečních úvěrů. Největší zastoupení ve výši 38 odpovědí mají hypoteční úvěry do výše 2.000.000,- Kč. 27 hypotečních úvěrů je v rozmezí od 2.000.000,- do 4.000.000,- Kč. Výše úvěru u 16 respondentů se pohybuje mezi 4.000.000,- a 6.000.000,- Kč. U třech respondentů je hypoteční úvěr na více než 6.000.000,- Kč.

Otázka č. 25: Pokud ano, jaký je účel úvěru?

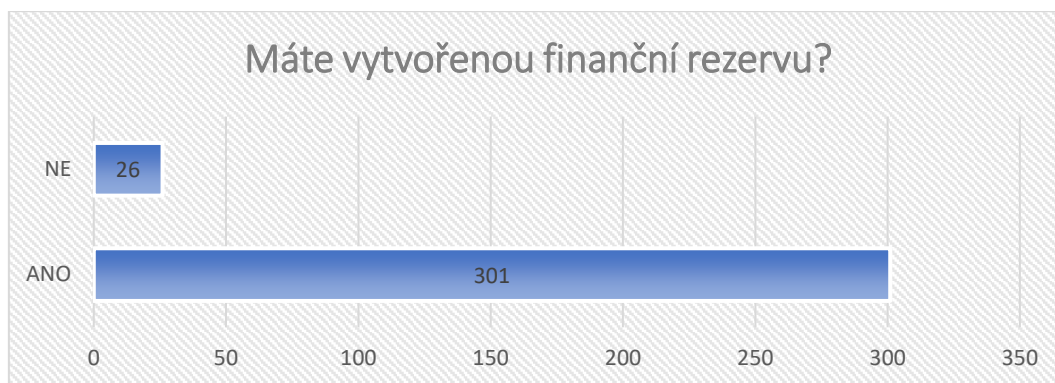

Graf 25 Pokud ano, jaký je účel úvěru?

V grafu 26 jsou zobrazeny výsledky další otázky, která se ptá na účel hypotečního úvěru. U této otázky byla možnost volit z více možností. Z výsledků vyplývá, že nejvíce respondentů má hypoteční úvěr za účelem koupě (42 respondentů) a rekonstrukce (35 respondentů). 15 respondentů má hypoteční úvěr za účelem vypořádání dědictví nebo

společného jmění manželů a stejný počet respondentů má hypoteční úvěr za účelem výstavby. Touto otázkou končí blok otázek na úvěry.

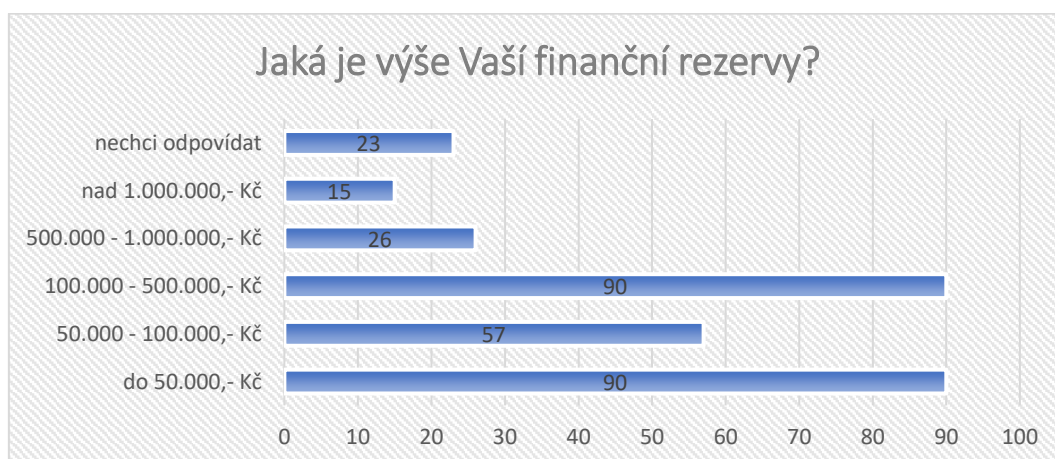
Otázka č. 26: Máte vytvořenou finanční rezervu?

Graf 26 Máte vytvořenou finanční rezervu?

Dalším a posledním blokem je spoření a investice. Graf 26 zobrazuje výsledky otázky, zda má respondent vytvořenou finanční rezervu. Z celkových 327 respondentů odpovědělo 301, že finanční rezervu vytvořenou má. 36 respondentů ovšem žádnou finanční rezervu vytvořenou nemá. Respondenti, kteří odpověděli, že finanční rezervu nemají vytvořenou, pokračují na otázku č. 29.

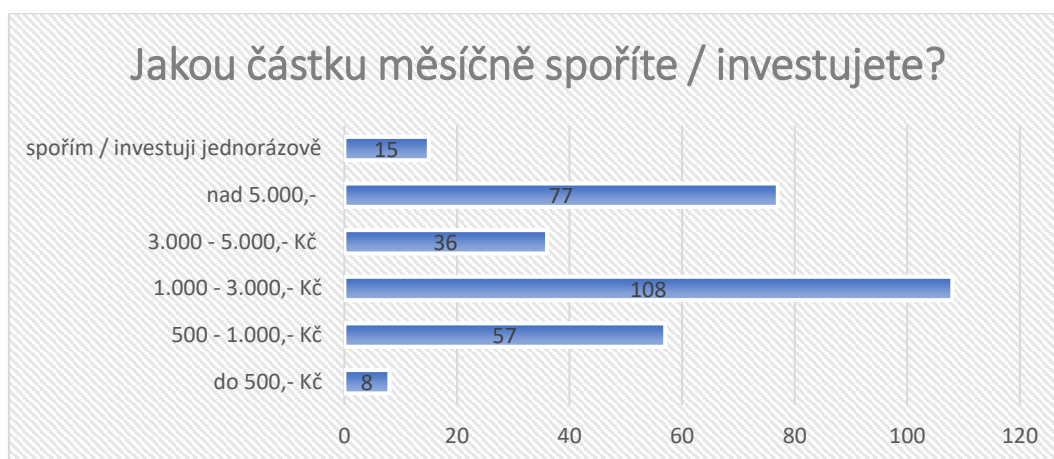
Otázka č. 27: Jaká je výše Vaší finanční rezervy?

Graf 27 Jaká je výše Vaší finanční rezervy?

Celkem 301 respondentů, kteří mají vytvořenou finanční rezervu pokračuje na otázku č. 27, kde udávají, jaká je celková výše jejich finanční rezervy. U 23 respondentů se nepodařilo získat odpověď, protože si nepřejí na tuto otázku odpovídat. Zbývajících 278 respondentů odpovědělo na výši jejich finanční rezervy. Celkem 90 dotazovaných má vytvořenou finanční rezervu do 50.000,- Kč a stejný počet má vytvořenou rezervu v rozmezí 100.000,- až 500.000,- Kč. 57 respondentů odpovědělo, že výše jejich finanční rezervy je v rozmezí mezi 50.000,- a 100.000,- Kč. Rezervu 500.000,- až 1.000.000,- Kč má 26 dotazovaných a 15 respondentů disponuje finanční rezervou nad 1.000.000,- Kč.

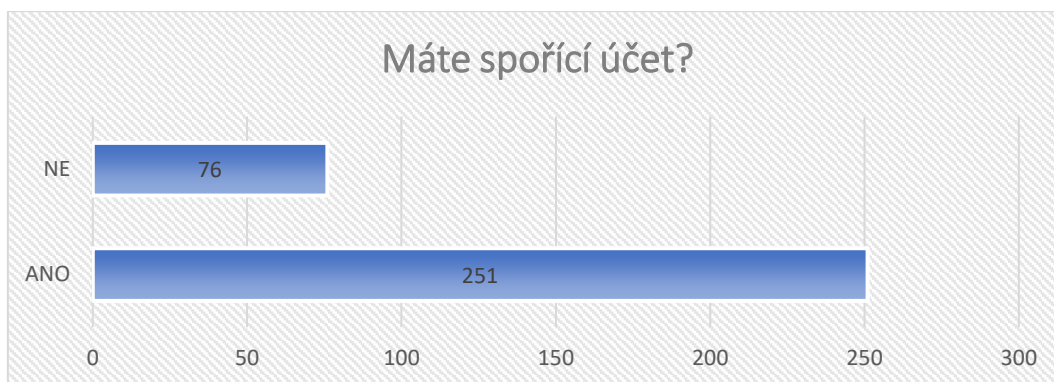
Otázka č. 28: Jakou částku měsíčně spoříte / investujete?

Graf 28 Jakou částku měsíčně spoříte / investujete?

Otázka a graf č. 28 představuje částku, kterou respondenti nejčastěji měsíčně spoří nebo investují. Nejčastější odpovědí bylo rozmezí 1.000,- až 3.000,- Kč s celkovým počtem 108 respondentů. Druhou nejčastější odpovědí s 77 respondenty je spoření / investice nad 5.000,- měsíčně. Následuje s 57 respondenty rozmezí od 500,- do 1.000,- Kč měsíčně a s 36 respondenty odpověď 3.000,- až 5.000,- měsíčně. 15 respondentů nespoří / neinvestuje měsíčně, protože spoří / investuje pouze jednorázově.

Otázka č. 29. Máte spořicí účet?

Graf 29 Máte spořicí účet?

Graf 29 představuje výsledky odpovědí na otázku, zdali mají respondenti založený ke svému běžnému účtu i spořicí účet. Z celkového počtu 327 respondentů má spořicí účet založený 251 dotazovaných. Naopak 76 respondentů spořicí účet založený nemá.

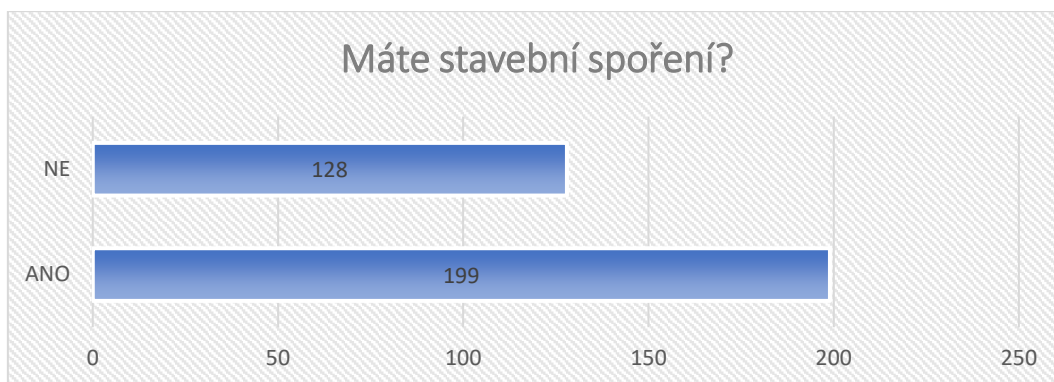
Otázka č. 30 Máte doplňkové penzijní spoření / penzijní připojištění?

Graf 30 Máte doplňkové penzijní spoření / penzijní připojištění?

Další otázkou z bloku spoření a investic je dotaz na doplňkové penzijní spoření (případně penzijní připojištění). Z 327 dotazovaných má založené penzijní spoření 241 respondentů. 86 dotazovaných toto spoření prozatím nemá.

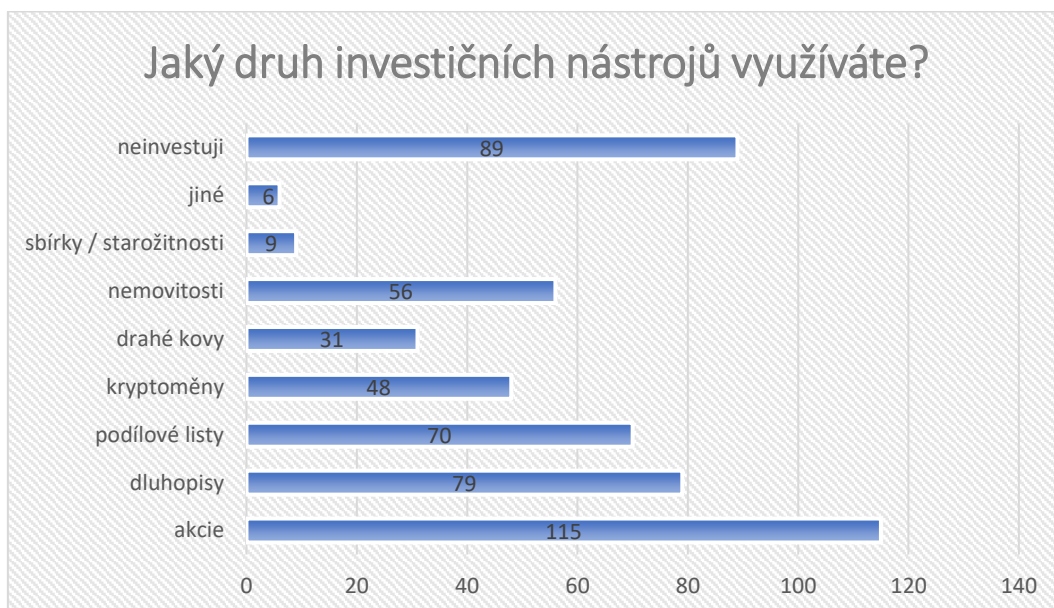
Otázka č. 31. Máte stavební spoření?

Graf 31 Máte stavební spoření?

Graf 31 zobrazuje výsledky odpovědí na otázku, jestli má dotazovaný založené stavební spoření. Stavební spoření je ve srovnání se spořicí účet a penzijním spořením méně využíváné. Sjednanou smlouvu o stavebním spoření má 199 respondentů a 128 dotazovaných stavební spoření doposud nemá.

Otázka č. 32 Jaký druh investičních nástrojů využíváte?

Graf 32 Jaký druh investičních nástrojů využíváte?

Poslední otázkou je dotaz na typy investičních nástrojů, které respondenti využívají. Z grafu je zřejmé, že mezi nejvíce preferované investiční nástroje patří akcie (115 respondentů), dluhopisy (79 respondentů), podílové listy (70 respondentů), nemovitosti (56 respondentů), kryptoměny (48 respondentů), drahé kovy (31 respondentů), sbírky a

starožitnosti (9 respondentů). 6 dotazovaných využívá i některé jiné možnosti investic. Z celkového počtu 327 respondentů 89 dotazovaných nevyužívá žádných investičních nástrojů a využívá pouze spořicí nástroje.

Tabulka 4 Jaký druh investičních nástrojů využíváte? - rozložení dle věku

	Neinvestuji	Investuji
Do 40 let věku	35	181
Nad 40 let věku	54	57

Z tabulky 4 je patrné, že ve věku do 40 let je 83,8 % respondentů, kteří využívají investičních nástrojů. Ve věku od 40 let investuje pouze 51,4 %.

6 Shrnutí a doporučení

Tato kapitola obsahuje shrnutí výsledků dotazníkového šetření, které autorka prováděla jako podklad pro praktickou část své diplomové práce. Nedílnou součástí této kapitoly je potvrzení nebo vyvrácení vědeckých otázek, které si autorka stanovila před tvorbou samotného dotazníku. V poslední části této kapitoly autorka stanovuje doporučení, které vyplývá z výsledků této diplomové práce.

V prvním bloku otázek respondenti odpovídali na otázky týkající se pojištění. V úvodu otázky směřovaly na problematiku životního pojištění. Z celkového počtu 327 respondentů je 269 dotazovaných s životním pojištěním. Dá se tedy říct, že většina z dotazovaných životní pojištění sjednané má. Průměrná výše měsíčního rizikového pojistného za životní pojištění je v rozmezí od 400,- do 800,- Kč. Další část bloku pojištění je zaměřena na majetkové pojištění a pojištění odpovědnosti. Z celkového počtu 327 dotazovaných je 271 respondentů s pojištěním majetku nebo pojištěním odpovědnosti. Překvapivé pro autorku je, že téměř stejný počet respondentů má i životní i majetkové pojištění nebo pojištění odpovědnosti. Z pohledu liniiových produktů sjednaných ve smlouvě je nejvíce se opakující pojištění stavby a domácnosti. Pojištění odpovědnosti má sjednaná necelá polovina dotazovaných. Třetí část oblasti pojištění je zaměřena na pojištění motorových vozidel. Z celkového počtu 273 majitelů osobních automobilů má 185 dotazovaných (67,7 %) sjednáno k povinnému ručení taktéž havarijní pojištění. Z pohledu rizik v havarijním pojištění se nejčastěji opakovalo riziko havárie, živlu a poškození skel vozidla. Poslední částí v bloku pojištění je otázka věnovaná cestovnímu pojištění. Z výsledků vyplývá, že více než polovina (55,9 %) respondentů sjednává cestovní pojištění individuálně před danou cestou. 32,1 % dotazovaných má sjednané celoroční cestovní pojištění.

Druhý blok dotazníku je věnován úvěrům. Z celkového počtu 327 respondentů má 78 dotazovaných spotřebitelský úvěr a 84 hypoteční úvěr. Autorka si v diplomové práci zvolila vědeckou otázku, že hypoteční úvěry mívají častěji lidé, kteří žijí v bytě v osobním vlastnictví. Tato vědecká otázka byla vyvrácena, protože lidé žijící v rodinných domech mají hypoteční úvěr o 9,2 % častěji než lidé žijící v bytech v osobním vlastnictví.

Třetí blok praktické části je zaměřen na spoření a investice. Příjemné zjištění je, že 301 z 327 dotazovaných (92 %) má vytvořenou finanční rezervu. Mít vytvořenou finanční rezervu je ovšem pro každého člověka jiný pojem. Je člověk, který považuje rezervu ve výši jednoho měsíčního příjmu za naprosto dostatečnou a taktéž je člověk, který považuje za dostatečné mít rezervu například minimálně ve výši šesti měsíčních příjmů. Z dotazníkového šetření vyplývá, že 29,9 % občanů má vytvořenou finanční rezervu do 50.000,- Kč. 48,8 % dotazovaných disponuje s finanční rezervou od 50.000,- do 500.000,- Kč, 13,6 % respondentů disponuje rezervou vyšší než 500.000,- Kč a 7,7 % dotazovaných si na tuto otázku nepřeje odpovídat. Z pohledu pravidelného odkládání finančních prostředků dotazovaní nejčastěji spoří nebo investují 1.000,- až 3.000,- Kč měsíčně. Z pohledu spořicíh produktů je pro respondenty nejběžnější spořicí účet (76,8 % respondentů má sjednaný spořicí účet) a doplňkové penzijní spoření (73,7 % respondentů má sjednané doplňkové penzijní spoření / penzijní připojištění). Ve srovnání s předchozími produkty není moc populární stavební spoření, kterého využívá jen 60,8 % ze všech dotazovaných. Z pohledu investičních nástrojů nejvíce využívají investoři akcie, dluhopisy a podílové listy. Třetí vědeckou otázkou je, jestli občané do 40 let věku investují více než občané nad 40 let věku. Tato vědecká otázka byla potvrzena, protože občané ve věku do 40 let investují o 32,4 % více než občané ve věku nad 40 let.

Souhrnně lze říci, že výsledky dotazníkového šetření jsou pro autorku velmi zajímavé. Ve svém zaměstnání se setkává s velkým množstvím klientů, ale nikdy se nezaměřila na komplexní analýzu svých klientů. Z hlediska pojištění má většina klientů životní pojištění, pojištění majetku i odpovědnosti. Havarijní pojištění je dle individuálních potřeb klienta a není tedy bráno za nutnost. Viditelné rezervy jsou ovšem u tvorby finančních rezerv, kdy téměř třetina dotazovaných disponuje finanční rezervou do výše 50.000,- Kč, což je potřeba změnit a u těchto klientů zkontrolovat taktéž nastavení pojistných smluv, protože jakákoli vzniklá škoda na majetku nebo újma na zdraví by mohla mít fatální důsledek ohrožující životní úroveň jedince. Pro tyto osoby je potřeba mít správně nastavené životní pojištění, aby v případě nemoci nebo úrazu nedošlo k propadu příjmu. Stejně tak je důležité mít sjednané pojištění majetku, kdyby došlo

k nějaké majetkové škodě a taktéž pojištění odpovědnosti pro případ, že by klient způsobil nějakou škodu, a to ať už v běžném životě nebo např. v zaměstnání.

Doporučení z této diplomové práce tedy autorka stanoví, aby se návštěva finančního poradce stala stejně rutinní jako je například návštěva zubaře nebo stanice technické kontroly. Je potřeba, aby každá rodina měla svého finančního poradce, který se o ně bude starat, bude aktivně výpomocný při řešení pojistných událostí a taktéž bude dohlížet nad tvorbou rezerv dle zvolených investičních strategií. Každá schůzka s finančním poradcem by měla končit termínem další schůzky dle potřeby – u někoho za týden, u někoho za půl roku, avšak nejpozději za rok. Tato myšlenka by se měla všípít všem občanům, aby si národ napomohl k vyšší finanční gramotnosti. Doporučuji tuto myšlenku zavést do metodik jednání s klienty ve všech finančních institucích. Z pohledu životního pojištění bylo zjištěno, že si ho častěji sjednávají osoby samostatně výdělečně činné. Je to logický výsledek, protože v případě nemoci nebo úrazu nejsou tyto osoby nijak kryty, pokud si neplatí nemocenské pojištění. U všech osob je však nejdůležitější samotné uvědomění si potřeby životního pojištění. Stejně tak důležité je své smlouvy pravidelně, ovšem s rozmyslem, aktualizovat. Při aktualizaci je nutné dávat pozor na přenesení čekacích dob, na zdravotní oceňování v případě navýšení pojistného krytí a také na daňovou uznatelnost pojistné smlouvy. Meziročně dochází vlivem inflace k růstu příjmů, což je nutné ve své smlouvě reflektovat. Některé smlouvy mají automaticky sjednanou tzv. indexaci pojistného krytí a každoročně se klientovi navyšuje pojistné krytí a pojistné. Smlouvy, které indexaci neobsahují, je třeba pravidelně upravovat aktuálním potřebám klienta. Druhým faktem je, že hypoteční úvěry mají častěji lidé, kteří žijí v rodinném domě. Z pohledu aktuální situace na trhu nemovitostí zájem klientů o hypoteční úvěry prudce klesl. Tento pokles zájmu se přisuzuje především neustálému růstu úrokových sazeb, které dosahují nejvyšší úrovně od roku 2008, a nově vstupující přísnější regulace pro poskytování úvěrů. Experti očekávají, že úrokové sazby budou růst do konce roku a koncem roku by mohly začít pozvolna klesat. Poslední otázkou je téma investic a zvýšený tlak na tvorbu rezerv. V březnu 2022 dosahuje inflace výše 12,7 %. Tato inflace ukazuje fakt, že finanční prostředky v hotovosti nebo uložené na běžných či spořicíh účtech vysoce ztrácí na hodnotě. Je tedy nezbytné investovat volné finanční prostředky, aby výnos alespoň

pokryl výši inflace, ideálně ve stanoveném časovém horizontu přinášel plánovaný výnos. Samozřejmě je nutné si před každou investicí stanovit investiční horizont, vybrat si investiční instrumenty a nezapomenout na dostatečnou diverzifikaci. V každém případě autorka doporučuje rozhodnutí investora konzultovat se svým poradcem, nebo v případě investování bez poradce pravidelně sledovat aktuální situaci nejen na finančních trzích, ale také sledování celosvětového dění, které má vliv na jeho finanční portfolio.

7 Závěr

V současné době se všechny finanční instituce snaží cílit na finanční vzdělávání nejen svých poradců, ale taktéž svých klientů. Toto vzdělání je nejčastěji prezentováno formou reklam v televizích, rádiích nebo na sociálních sítích, kde je divák či posluchač pasivním konzumentem této informace a během pár minut ani neví, o čem daná reklama byla. Stejně tak se poslední dobou rozmáhá nepřeborné množství srovnávačů pojištění, online sjednání pojistných a bankovních produktů, které jsou bezkonkurenční svou cenou. Tento fakt je logický, protože v tento moment finanční instituci odpadá náklad na poradcovu provizi ze sjednaného pojištění. Tento fakt vede bohužel k situacím, kdy klient v rámci úspory peněz vybírá nejlevnější pojištění, aniž by věděl, na co má a nemá nárok v případě vzniku pojistné události. Tato úspora peněz bývá ovšem většinou výhodná do vzniku pojistné události. Když například klient zjistí, že jeho „levné“ povinné ručení nekryje odtah v zahraničí a klient si musí auto nechat odtáhnout na své náklady, věřím, že by si při sjednání rád připlatil, aby se tomuto riziku nevystavoval. A toto je právě účel poradce, který klientovi představí, co která varianta pojištění pro klienta znamená a proti jakým rizikům ho kryje. Ze zkušeností vím, že neexistuje univerzální varianta smlouvy a každý klient má jiné potřeby a požadavky, kterým se snažím maximálně vyjít vstříc.

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnotit propojištěnost občanů Královéhradeckého kraje a definovat jejich postoj k úvěrům a tvorbě rezerv. Tyto skutečnosti byly zkoumány prostřednictvím dotazníkového šetření a výsledkem je, že z pohledu pojištění jsou na tom klienti velmi dobře. Z pohledů úvěrů má čtvrtina klientů zkušenosti se spotřebitelským nebo hypotečním úvěrem. Nedostatky jsou ovšem u tvorby rezerv, na čemž je potřeba zapracovat. Dílčím cílem diplomové práce je zodpovědět vědecké otázky, které jsou pro tuto diplomovou práci stanoveny. První předpokladem je, že životní pojištění si sjednávají více osoby samostatně výdělečně činné než zaměstnanci. Tato vědecká otázka byla potvrzena a osoby samostatně výdělečně činné si sjednávají životní pojištění o 18,3 % častěji než zaměstnanci. Druhou vědeckou otázkou je, že hypoteční úvěry mají častěji lidé, kteří žijí v bytě. Tato otázka byla vyvrácena, protože lidé v rodinných domech mají o 9,2 % častěji hypoteční úvěr než lidé žijící v bytech v osobním vlastnictví. Poslední vědeckou otázkou je, že občané mladší 40 let investují

více než obyvatelé občané starší 40 let. Toto tvrzení bylo potvrzeno, protože mezi občany ve věku do 40 let je 83,8 % respondentů, kteří využívají investičních nástrojů. U starších občanů je to pouze 51,4 %.

Zpracováním této práce jsem se přesvědčila, že je potřeba svým klientům věnovat více času a konstruktivně pracovat nejen na správném zajištění rizik, ale současně na tvorbě finančních rezerv, stanovení jejich plánů a být pro klienty tím člověkem, ze kterým se rádi vrací.

8 Zdroje

- [1] JINDRA, Ing. *Pojišťovnictví (POJIS) Katedra ekonomie (KE)* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://edu.uhk.cz/~jindrvo1/predmety/?p=pojiss&page=slovník>
- [2] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN, . *Slovník pojmů* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.cap.cz/slovník-pojmu>
- [3] DAŇHEL, Jaroslav a Josef CHALOUPECKÝ. *Vybrané kapitoly z pojišťovnictví*. 1. vydání. Praha: Česká asociace pojišťoven, 1996.
- [4] DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Pojištění a pojišťovnictví*. 1. vydání. Ekopress, 2015.
- [5] DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhů*. 1. vydání. Professional Publishing, 2011.
- [6] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN, . *Zprostředkovatelé* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.cap.cz/zprostredkovatele>
- [7] PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, . *Nový občanský zákoník 89/2012 Sb.* Praha, 2012.
- [8] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN, . *Pojistná smlouva* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.cap.cz/pojistna-smlouva>
- [9] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN, . *Pojistná smlouva* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.cap.cz/pojistna-smlouva>
- [10] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN, . *Pojištění majetku* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-majetku/obcane>
- [11] GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Pojistné podmínky Můj majetek*. 7.00.002. Praha, 2021.
- [12] ŠÍDLO, Dušan, Eva GMENTOVÁ a Iveta FOJTÍKOVÁ. *Pojištění občanů*. 2020.
- [13] KOOPERATIVA POJIŠŤOVNA. *Soubor pojistných podmínek pro pojištění majetku a odpovědnosti občanů*. Praha, 2021.
- [14] ALLIANZ POJIŠŤOVNA. *MŮJ DOMOV Průvodce pojištěním*. 2019.
- [15] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN, . *Pojištění domácnosti* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-majetku/obcane/pojisteni-domacnosti>
- [16] LUKÁŠOVÁ, Věra, Petr ZÁRUBA, Pavel ENGST, Eva GMENTOVÁ a Jana MEJTSKÁ. *Pojištění v kostce*. Praha: Knihy Radosti, 2020.
- [17] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN, . *Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-motorovych-vozidel/povinne-ruceni>
- [18] ČESKÁ KANCELÁŘ POJISTITELŮ. *O České kanceláři pojistitelů* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/o-nas/o-ckp>
- [19] ČESKÁ KANCELÁŘ POJISTITELŮ. *Počet pojištěných vozidel v databázi ČKP* [online]. 2021 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.ckp.cz/statistiky/pocet-pojistenych-vozidel>
- [20] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Havarijní pojištění* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-motorovych-vozidel/havarijni-pojisteni>

- [21] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Rizikové životní pojištění* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-osob/rizikove-zivotni-pojisteni>
- [22] ŠÍDLO, Dušan. *Život jako riziko aneb Zásady pojišťování životních rizik*. Dušan Šídlo, 2010.
- [23] GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Rizikové životní pojištění Můj život*. Verze 2 5.10.003. 2021.
- [24] KOOPERATIVA. *Oceňovací tabulka max. plnění denního odškodného*. Z0023. 2021.
- [25] ALLIANZ POJIŠŤOVNA. *Allianz život vzorová smluvní dokumentace*. Verze 07/23. 2021.
- [26] KOOPERATIVA. *Speciální pojistné podmínky pro FLEXI životní pojištění*. 2021.
- [27] ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN. *Cestovní pojištění* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/cestovni-pojisteni>
- [28] KOOPERATIVA. *Pojistné podmínky pro cestovní pojištění KOLUMBUS, KOLUMBUS ABONENT a KOLUMBUS ABONENT RODINA*. M-750/18. b.r.
- [29] GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Cestovní pojištění*. 4.00.090. 2021.
- [30] ČIŽINSKÁ, Romana. *Základy finančního řízení podniku*. 1 vydání. Praha: Grada Publishing, 2018.
- [31] GARANČNÍ SYSTÉM FINANČNÍHO TRHU. *O pojištění vkladu a jejich historii* [online]. 2022 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/o-pojisteni-vkladu>
- [32] NÝVLTOVÁ, Romana a Mária REŽŇÁKOVÁ. *Mezinárodní kapitálové trhy*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007.
- [33] REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2014.
- [34] SIEGEL, Jeremy. *Investice do akcií*. První vydání. Praha: GRADA Publishing, 2011.
- [35] GRAHAM, Benjamin. *Inteligentní investor*. První vydání. Praha: GRADA Publishing, 2007.
- [36] PENÍZE.CZ. *Podílové fondy* [online]. b.r. [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/podilove-fondy>
- [37] SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance*. 3. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2020.
- [38] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Úvěry - základní informace* [online]. 2019 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/uvery/zakladni-informace>
- [39] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Spotřebitelské úvěry* [online]. 2017 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/uvery/spotrebitelske-uvery>
- [40] PARLAMENT ČR. *Zákon o spotřebitelském úvěru*. 2016.
- [41] PARLAMENT ČR. *Zákon o dluhopisech*. Zákon č. 190/2004 Sb. 2004.
- [42] BANKY.CZ. 22 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.banky.cz/hypotecni-slovník/hypotecni-uver/>
- [43] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, . *Seznam pojišťovacích společností* [online]. 2022

[cit. 2022]. Dostupné z:

https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/seznamy-instituci-pro-potreby-menove-a-financni-statistiky/seznam-ic/

- [44] GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA. *Pojištění odpovědnosti při výkonu povolání*. 7.00.001. 2020.
- [45] BANKY.CZ. *JAK DLOUHO TRVÁ VYŘÍZENÍ HYPOTÉKY?* [online]. 2020 [cit. 2022]. Dostupné z: <https://www.banky.cz/clanky/jak-dlouho-trva-vyrizeni-hypoteky/>

9 Literatura

1. ČIŽINSKÁ, Romana. *Základy finančního řízení podniku*. 1 vydání. Praha: Grada Publishing, 2018, ISBN: 978-80-271-0194-8.
2. DAŇHEL, Jaroslav a Josef CHALOUPECKÝ. *Vybrané kapitoly z pojišťovnictví*. 1. vydání. Praha: Česká asociace pojišťoven, 1996, ISBN: 978-80-7387-130-7.
3. DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. *Teorie pojistných trhů*. 1. vydání. Professional Publishing, 2011, ISBN 978-80-7431-015-7.
4. DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Pojištění a pojišťovnictví*. 1. vydání. Ekopress, 2015, ISBN: 978-80-87865-25-5.
5. GRAHAM, Benjamin. *Inteligentní investor*. První vydání. Praha: GRADA Publishing, 2007, ISBN: 978-80-247-1792-0.
6. NÝVLTOVÁ, Romana a Mária REŽŇÁKOVÁ. *Mezinárodní kapitálové trhy*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2007, ISBN: 978-80-247-1922-1.
7. REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2014, ISBN: 978-80-247-5871-8.
8. SIEGEL, Jeremy. *Investice do akcií*. První vydání. Praha: GRADA Publishing, 2011, ISBN: 978-80-247-3860-4.
9. SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance*. 3. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2020, ISBN: 978-80-271-1549-5.
10. ŠÍDLO, Dušan, Eva GMENTOVÁ a Iveta FOJTÍKOVÁ. *Pojištění občanů*. 2020, ISBN: 978-80-906748-6-8.

11. ŠÍDLO, Dušan. *Život jako riziko aneb Zásady pojišťování životních rizik*. Dušan Šídlo, 2010, ISBN: 978-80-904345-1-6.

Propojištěnost občanů Královéhradeckého kraje a jejich vztah k investicím a úvěrům

Do jaké věkové kategorie patříte?	☐ Do 25 let	☐ 25-40 let	☐ 40-65 let	☐ více než 65 let
Jaká je velikost vašeho bydliště?	☐ do 500 obyvatel	☐ do 5 000 obyvatel	☐ do 50 000 obyvatel	☐ nad 50 000 obyvatel
V jakém typu nemovitosti bydlíte?	☐ rodinný dům	☐ byt v osobním vlastnictví	☐ byt v pronájmu	
Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání?	☐ základní	☐ SŠ s výučním listem	☐ SŠ s maturitou	☐ vysokoškolské
Jaký je Váš status?	☐ zaměstnanec	☐ OSVČ	☐ důchodce/student	☐ nezaměstnaný
Kolik osob tvoří Vaši domácnost?	☐ 1 osoba	☐ 2 osoby	☐ 3 osoby	☐ 4 osoby ☐ 5 a více osob
Kolik osob ve Vaší domácnosti má příjem?	☐ 1 osoba	☐ 2 osoby	☐ 3 a více osob	
Jaký je průměrný příjem Vaší domácnosti?	☐ do 20.000,- Kč	☐ 20.000-60.000,- Kč	☐ 60.000-100.000,- Kč	☐ nad 100.000,- Kč

POJIŠTĚNÍ

1. Máte sjednané životní pojištění? ANO / NE

Pokud ano, jaká je výše měsíčního rizikového pojistného *(pouze 1 odpověď)*? do 400 Kč 400-800,- Kč 800-1.500,- Kč nad 1.500,- Kč nevím

Pokud ne, z jakého důvodu nemáte životní pojištění *(pouze 1 odpověď)*? je to zbytečné špatné zkušenosti vysoká cena nevím/jiný důvod

2. Máte sjednané majetkové pojištění? ANO / NE

Pokud ano, jaké liniové produkty máte sjednané *(více možných odpovědí)*? stavba domácnost asistence odpovědnost

Pokud ne, z jakého důvodu *(více možných odpovědí)*? je to zbytečné špatné zkušenosti je pojištěno jinak vysoká cena nevím/jiný důvod

3. Vlastníte osobní automobil? ANO / NE

Pokud ano, máte havarijní pojištění? ANO / NE

Pokud ano, jaká rizika máte pojištěna *(více možných odpovědí)*? havárie odcizení živěl střet se zvěří skla jiné

Pokud ne, proč *(více možných odpovědí)*? nepotřebuji, jezdím opatrně vysoká cena špatná zkušenost jiný důvod

4. Když jedete do zahraničí, jak řešíte cestovní pojištění *(pouze 1 odpověď)*?

- mám celoroční cestovní pojištění sjednávám vždy před cestou nepojišťuji se do zahraničí necestuji do zahraničí

ÚVĚRY

5. Máte spotřebitelský úvěr? ANO / NE

- Pokud ano, jaká je výše spotřebitelského úvěru *(pouze 1 odpověď)*? do 50.000,- Kč 50.000 - 200.000,- Kč nad 200.000,- Kč
 Jaký je účel spotřebitelského úvěru *(více možných odpovědí)*? nákup vozidla vybavení do domácnosti dovolená / zábava jiný účel:

6. Máte hypoteční úvěr? ANO / NE

- Pokud ano, jaká je výše hypotečního úvěru *(pouze 1 odpověď)*? do 2.000.000,- Kč 2.000.000-4.000.000,- Kč 4.000.000-6.000.000,- Kč nad 6.000.000,- Kč
 Pokud ano, jaký je účel hypotečního úvěru *(pouze 1 odpověď)*? výstavba koupě rekonstrukce vypořádání dědictví / SJM jiný účel

SPOŘENÍ A INVESTICE

7. Máte vytvořenou finanční rezervu?

ANO / NE

8. Jaká je výše Vaší finanční rezervy *(pouze 1 odpověď)*? do 50.000,- Kč 50-100.000,- Kč 100-500.000,- Kč 500.000 – 1.000.000,- Kč nad 1.000.000,- Kč

9. Jakou částku měsíčně spoříte / investujete *(pouze 1 odpověď)*? nic do 500,- Kč 500 - 1.000,- Kč 1.000 - 3.000,- Kč 3.000 - 5000,- Kč nad 5000,- Kč

10. Máte spořicí účet?

ANO / NE

11. Máte doplňkové penzijní spoření?

ANO / NE

12. Máte stavební spoření?

ANO / NE

13. Jaké typy investic využíváte *(více možných odpovědí)*?

- akcie dluhopisy podílové listy drahé kovy nemovitosti sbírky, starožitnosti jiné:

Zadání diplomové práce

Autor: Bc. Michaela Rejmánková

Studium: I1900368

Studijní program: N0688A140001 Informační management

Studijní obor: Informační management

Název diplomové práce: **Propojištěnost občanů Královehradeckého kraje a jejich vztah k investicím a úvěrům**

Název diplomové práce AJ: Insurance of citizens of the Hradec Králové region and their relation to investments and loans

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Průzkum trhu v Královehradeckém kraji zaměřený na analýzu propojištěnosti občanů Královehradeckého kraje a jejich vztah k investicím a úvěrům. Osnova: 1. Úvod 2. Cíl a metodika 3. Teoretická část 4. Praktická část 5. Výsledek průzkumu 6. Shrnutí a doporučení 7. Závěr

DITTRICHOVÁ, J., a kol., Základy financí, GAUDEAMUS 2014, UHK, ISBN 978-80-7435-409-0

Revenda Z.: Peněžní ekonomie a bankovníctví, 2014, Praha: Management Press, 423 s. ISBN 978-80-7261-240-6

REJNUŠ, O.: Finanční trhy. 4. vyd. Praha: Grada 2014, dotisk 2017. 768 s. ISBN 978-80-247-3671-6,

Bankovníctví v teorii a praxi / Banking in Theory and Practice
Autor: Michal Mejstřík; Magda Pečená, Karolinum 2015

Garantující pracoviště: Katedra ekonomie,
Fakulta informatiky a managementu

Vedoucí práce: Ing. Jaroslava Dittrichová, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 2.8.2021